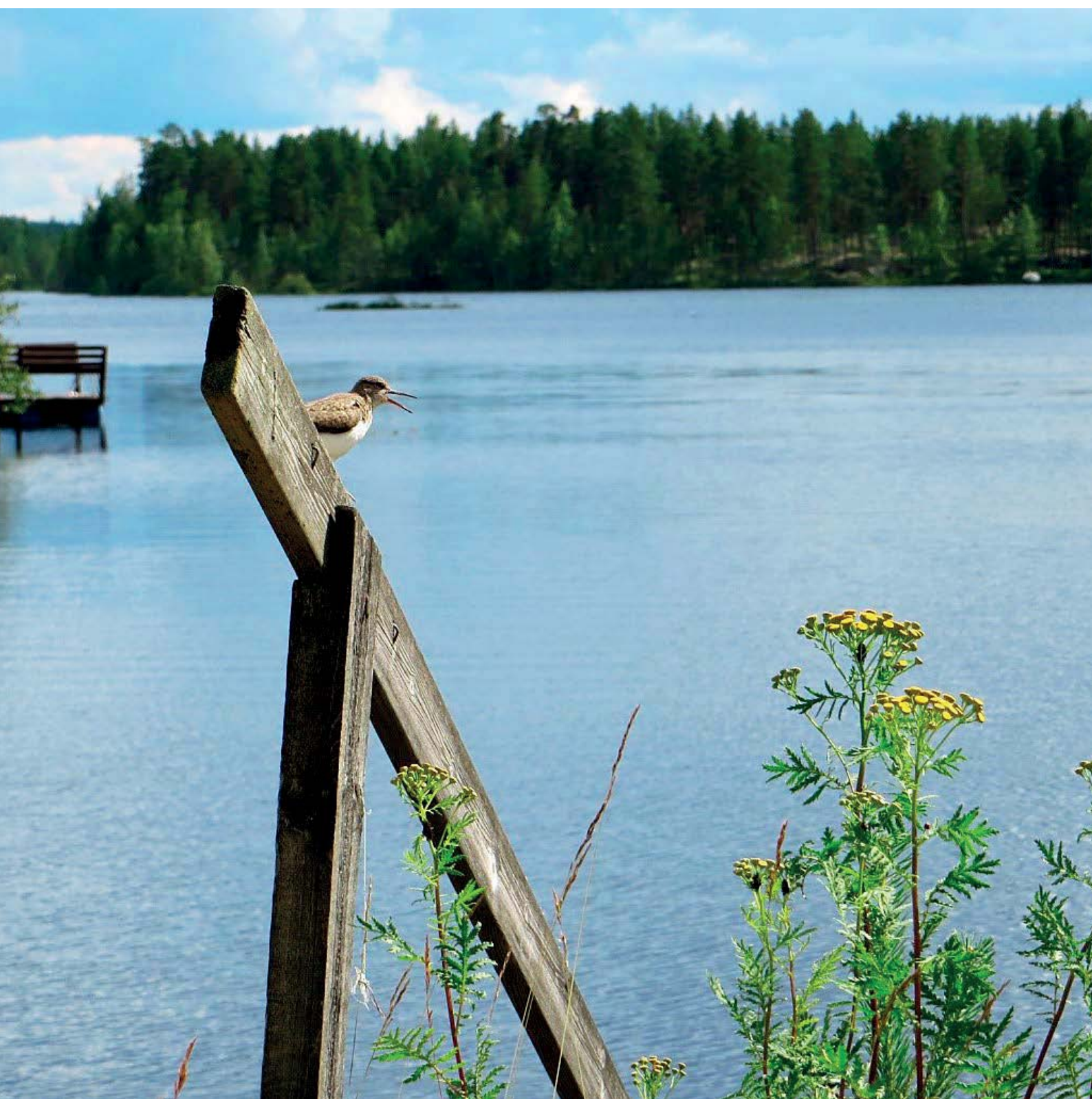

Miljöstrategi för Södra Österbotten, Mellersta Österbotten och Österbotten 2014–2020

– Mot en europeisk föregångsregion för hållbar utveckling, Del 2

HANNELE ILVESSALO-LAX (RED)

Miljöstrategi för Södra Österbotten, Mellersta Österbotten och Österbotten 2014 – 2020

– Mot en europeisk föregångsregion för hållbar utveckling

Del 2: Analys av förändringar i verksamhetsmiljön och om EU:s och nationella utgångspunkter samt regionens särdrag

HANNELE ILVESSALO-LAX (REDAKTÖR), ÖVERSÄTTNING ÅSA TEIR-BÄCKSTRÖM

RAPORTTEJA 53 | 2015

Miljöstrategi för Södra Österbotten, Mel-lersta Österbotten och Österbotten 2014 - 2020

– Mot en europeisk föregångsregion för hållbar utveckling

Del 2: Analys av förändringar i verksamhetsmiljön och om EU:s och nationella utgångspunkter samt regionens särdrag

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten

Pärmbild: Liisa Maria Rautio

Bilder: Liisa Maria Rautio, Hannele Kekäläinen, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kuvapankki

ISBN 978-952-314-277-0 (PDF)

ISSN 2242-2846

ISSN 2242-2854 (verkkojulkaisu)

URN:ISBN:978-952-314-277-0

www.doria.fi/ely-keskus

Förändringar i verksamhetsmiljön samt allmänna riktlinjer i EU	2
Ny regionförvaltning	2
Viktiga allmänna EU-riktlinjer med avsikt på miljöstrategiarbetet.....	2
Den nya EU-programperioden poängterar hållbar tillväxt	2
EU:s region- och strukturpolitik 2014 – 2020	2
Aktuell välfärdsdiskussion i EU till grund för strategiarbetet – Mot ekonomisk tillväxt som beaktar miljöns tillstånd – BNP och andra indikatorer	3
Megatrenderna är miljöstrategiarbetets rättesnöre	4
Ett långsiktigt indikatorarbete skapar en grund för uppföljning av strategin och för det nationella och EU-indikatorarbetet	4
 Temavisa analyser: EU- och nationella utgångspunkter samt regionens särdrag	6
Vattenstatus och hantering av översvämningsrisker	6
Viktiga EU- och nationella utgångspunkter	6
Beskrivning av regionens särdrag – centrala utmaningar	7
Den bebyggda livsmiljöns livskraft tryggas	8
Viktiga EU- och nationella utgångspunkter	8
Beskrivning av regionens särdrag – centrala utmaningar	8
Kolfattigdom och bekämpning av klimatförändringen	9
Viktiga EU- och nationella utgångspunkter	9
Beskrivning av regionens särdrag – centrala utmaningar	10
Mångfalden tryggas	11
Viktiga EU- och nationella utgångspunkter	11
Beskrivning av regionens särdrag – centrala utmaningar	11
Miljömedvetenheten främjas och hållbar utveckling	12
Viktiga EU- och nationella utgångspunkter	12
Beskrivning av regionens särdrag – centrala utmaningar	12
 Temavisa indikatorer.....	14
Tema: Vattenstatus och hantering av översvämningsrisker	14
Tema: Den bebyggda livsmiljöns livskraft tryggas	15
Tema: Kolfattigdom och bekämpning av klimatförändringen	20
Tema: Mångfalden tryggas	22
Tema: Miljömedvetenheten främjas och hållbar utveckling	25
Tema: Hållbar utveckling (social och ekonomisk).....	28
 Indikatorer som beskriver förändringar i verksamhetsmiljön	34

Förändringar i verksamhetsmiljön samt allmänna riktlinjer i EU

Ny regionförvaltning

Verksamhetsmiljön har förändrats avsevärt sedan de tidigare strategierna utarbetades. Tidigare skötte statens regionala miljöfrågor av Västra Finlands miljöcentral, men efter reformen av regionförvaltningen år 2010 finns två närings-, trafik- och miljöcentraler (NTM-centraler) och ett regionförvaltningsverk (RFV) i området.

Gemensam skötsel och granskning av närings-, trafik- och miljöfrågor i NTM-centralerna gör det möjligt att på ett bättre sätt än tidigare ta hänsyn till hållbar utveckling såsom ett horisontalt mål och en framtidsvision som genomskär de olika sektorernas verksamhet.

Även skogscentralerna har gått igenom en strukturell förändring. Tretton regionala skogscentraler har slagits samman och den kundfinansierade verksamheten har samlats i en enhet under namnet Skogstjänster, OTSO-skogstjänster.

Landskapsförbunden är lagstadgade kommunsammanslutningar som fungerar enligt principen om kommunalt självstyre. I reformen av regionförvaltningen förstärktes landskapsförbundens roll som regionala utvecklingsmyndigheter. Förbunden är lagstadgade regionutvecklings- och landskapsplaneringsmyndigheter och således landskapets ledande planerings- och intressebevakningsenheter. För att ordna landskapsförbundens samarbete delas landet in i samarbetsområden för handläggning av betydande frågor över kommungränserna.

Viktiga allmänna EU-riktlinjer med avsikt på miljöstrategiarbetet

I denna granskning presenteras en ur miljöstrategiarbetets synpunkt komprimerad översikt över allmänna riktlinjer på EU-nivå med avsikt på regionpolitiken och indikatorarbetet. I bilaga A finns en lista på riktlinjer, strategier, program och direktiv i EU och på nationell nivå som utgör utgångspunkten för allt.

Hörnstenen för miljöstrategin är att den verkställs enligt EU-programperioderna, varvid genomföringen av temaspecifika strategiska mål i praktiken kan främjas med hjälp av ERUF-projekt och andra EU-projekt. Miljöstrategins innehåll följer och konkretiserar regionalt riktlinjerna för EU:s nya programperiod 2014-2020.

Den nya EU-programperioden poängterar hållbar tillväxt

I strategin Europa 2020 har fem allmänna mål fastställts, vilka hör samman med sysselsättning, R&D-innovation, klimatförändring och energi, utbildning samt fattigdom och social marginalisering. Man vill reagera på globala förändringar så att EU ska bli en intelligent, hållbar och engagerad ekonomi. Målen i denna strategi avspeglas också på EU:s region- och strukturpolitik. I praktiken verkställs dessa mål huvudsakligen på regional och lokal nivå, vilket avspeglas bl.a. på innehållet i denna miljöstrategi.

EU:s region- och strukturpolitik 2014 – 2020

I det nuvarande ekonomiska läget i Europa poängteras ekonomisk tillväxt och stödjande av nya innovationer och skapande av nya arbetsplatser i region- och strukturpolitiken (kohesionspolitiken).

Investeringar enligt Europa 2020-strategin riktas bl.a. till övergången till en koldioxidsnål ekonomi, anpassning till klimatförändringen och förebyggande och kontroll av risker, miljöskydd och resurseffektivitet samt hållbar trafik.

I region- och strukturpolitiken framhävs också hållbar utveckling i stadsområden. Städernas inbördes nätverksbildning underlättas och städerna ses som viktiga främjare av tillväxt och sysselsättning.

Aktuell välfärdsdiskussion i EU till grund för strategiarbetet – Mot ekonomisk tillväxt som beaktar miljöns tillstånd – BNP och andra indikatorer

En viktig grund för utarbetningen av denna strategi och fastställande av uppföljningsindikatorer i anslutning till den är Europakommissionens s.k. *Bortom BNP-process och diskussionen i anslutning till denna*. Kommissionen publicerade år 2009 ett meddelande "BNP och andra indikatorer: Att mäta framsteg i en föränderlig värld", i vilket utvecklingen av nya indikatorer instrueras så att utöver BNP även beaktas miljösympunkterna och den sociala dimensionen, varvid den nationalekonomiska bokföringen bör utvidgas till att omfatta miljö- och sociala aspekter.

Eftersom visionen i miljöstrategin är att regionen ska utvecklas till en föregångsregion för hållbar utveckling, kommer satsningarna på EU-indikatorsamarbetet att fortsätta även under perioden 2014 – 2020 tillsammans med regionens landskapsförbund och bl.a. med stöd av västra Finlands Europabyrå i Bryssel.

Megatrenderna är miljöstrategiarbetets rättesnöre

Enligt Sitras senaste analys av megatrender, i trendlistan 2013 – 2014, kan man förnimma t.ex. följande megatrender som även påverkar Finlands förhållanden. I synnerhet följande framtidstrender som gäller miljön och hållbar utveckling nämns:

Nya hållbara konsumtionsmetoder och sätt att använda och hantera naturresurser är kritiska med avsikt på framtiden allteftersom kampen om naturresurserna tilltar. Många reserver är på väg att sina och således behövs i allt större utsträckning satsningar på resurssmart naturresurshållning.

Energiförbrukningen fortsätter att öka. Globalt uppskattas ökningen vara 56 % fram till år 2020. Till och med fyra till sex grader varmare jordklot känns oundvikligt med nuvarande sätt att hantera klimatförändringen. Detta skulle leda till en ohållbar situation, dvs. havsvattenytan skulle stiga, världens matproduktion och tillgången till dricksvatten skulle stå inför enorma utmaningar. En dylik utvecklingsriktning skulle även påverka levnadsförhållandena i Finland. Det skulle behövas allt större anpassning till de föränderliga klimatologiska förhållandena och ekosystemförändringarna. Utmaningen i fråga om att anpassa sig skulle vara omfattande och kanske delvis t.o.m. omöjlig.

Behoven av ny sorts typ av välmående ökar såsom ett gott liv, delaktighet, socialt kapital och lycka. Det behövs ny inblick i välståndet och metoderna för att man ska uppnå välmående. Behoven av välmående kan tillfredsställas t.ex. genom att erbjuda ekosystemtjänster och satsa på luftkvaliteten, rena vatten och livsmiljöernas kvalitet och tysta områden.

Framtidstrender är också att den intelligenta teknologin ökar i all verksamhet såsom även applikationerna som baserar sig på den. Gott värnande om miljön och främjande av hållbar utveckling kan främjas t.ex. via intelligenta lösningar för distansarbete.

Dessutom är kunskap som källa till makt och välstånd samt globalt ömsesidigt beroende megatrender som avspeglas i alla teman. Det först nämnda hör framförallt samman med främjande av miljömedvetenhet och hållbar utveckling. Erbjudande av öppen kunskap (data) kommer hela tiden att öka avsevärt, vilket ger de olika samhällsaktörerna möjlighet att utnyttja kunskapen t.ex. som grund för planering och beslutsfattande. Av det globala ömsesidiga beroendet följer å sin sida ett sårbart samhälle. Vårt land är på olika sätt anknutet till den övriga världens händelser och diverse hot kan uppträda som skapar osäkerhet och sårbarhet. Exempelvis internationella konflikter kan medföra hot, även klimatförändringen är en internationell hotfaktor som skapar sårbarhet globalt och över kontinenternas gränser såsom stegring av havsvattenytan, extrema väderleksfenomen osv.

Ett långsiktigt indikatorarbete skapar en grund för uppföljning av strategin och för det nationella och EU-indikatorarbetet

Grunden för uppföljningen av hur miljöstrategin verkställs är temavisa indikatorer samt indikatorer för hållbar utveckling som på ett genomskärande sätt berör olika teman. Indikatorerna har utvecklats från början av hela miljöprograms- och strategiprocessen för att de ska kunna användas för att följa upp verkställandet av målen. På basis av indikatorerna har regelbundet publicerats en miljöbarometer som beskriver utvecklingens riktning.

En omfattande samling av indikatorer som är lämpliga för uppföljning av miljöstrategin utvecklades under åren 2009 – 2010 inom ramen för ett ERUF-projekt (Västra Finland som europeisk föregångsregion för hållbar utveckling – i mål med hjälp av mätare). I projektet utarbetades för uppdateringsarbetet en praktisk handbok för att uppdateringen i framtiden ska vara smidig och jämförelsebar med tidigare uppdateringar. Den huvudsakliga utgångspunkten för miljöbarometern har varit uppdatering av indikatordata som utvecklats i ovan nämnda ERUF-projekt med hjälp av olika datasystem och andra informationskällor.

Västra Finlands miljöcentral koordinerade åren 2004 – 2006 utarbetningen av en samling gemensamma regionala miljöindikatorer för hela landet och NTM-centralen i Södra Österbotten ansvarade år 2010 för utveckling av regionala indikatorer för hållbar utveckling och välmående.

Som framtidsutsikt poängteras dessutom betydelsen av kombinerade indikatorer för att gestalta helhetsbilden i anslutning till exempelvis hållbar utveckling. Till detta hör utveckling av indikatorer enligt ovan nämnda Bortom BNP-initiativet på regionnivå i samarbete med övriga regionala aktörer och med den nationella aktören. NTM-centralen i Södra Österbotten har redan i flera år deltagit i EU-samarbetet i syfte att främja arbetet med att utveckla dylika alternativa indikatorer. I fråga om dessa indikatorer som fordrar mångsidigt substans- och statistikkunnande är det även i framtiden meningsfullt att fortsätta EU-indikatorsamarbetet. Exempelvis enligt det internationella initiativet av EU år 2009 har det satsats på utveckling av alternativa indikatorer för BNP för att mäta regional välfärd. Inom ramen för arbetet utvecklades en pilotversion av en indikator som mäter genuin utveckling *GPI*, med vilken man fick en bild av hållbar utveckling och välmående i regionen på lång sikt (åren 1960 – 2010). GPI-värden för varje landskap beräknades åren 2013 – 2014 inom ramen för ett separat nationellt utvecklingsprojekt. Resultaten offentliggjordes våren 2014 på arbets- och näringsministeriets webbplats och ett nyhetsbrev och en länk till slutrapporten finns nedan: https://www.tem.fi/ajankohtaista/uutiskirjearkisto/uutiskirje_22.5.2014 . I fortsättningen analyseras hur väl mätaren fungerar som regional indikator för välmående och överenskommes om eventuell implementering av GPI-indikatorn som mätare för uppföljning av miljöstrategin.

Temavisa analyser: EU- och nationella utgångspunkter samt regionens särdrag

Vattenstatus och hantering av översvämningsrisker

Viktiga EU- och nationella utgångspunkter

Målet för vattenvården i hela EU är att uppnå minst god status i yt- och grundvattnen fram till år 2015. Vattenvården planeras i sju förvaltningsområden. Statsrådet har år 2009 godkänt förvaltningsplanerna och åtgärdsplanerna för sju förvaltningsområden för vattenvården. I planerna och åtgärdsprogrammen framförs information om vattenstatus och faktorer som påverkar den samt om nödvändiga åtgärder, med vilka god status uppnås fram till år 2015. Vattenramdirektivets dotterdirektiv, grundvattendirektivet, fastställer grunderna för bedömning av god kemisk status i grundvattnen. Man strävar efter att värna om grundvattnen med alla medel och man försöker registrera förändringar som hotar grundvattnen och förhindra konsekvenserna av förändringarna på grundvattnen.

Målet med EU:s direktiv för en marin strategi är att uppnå god status i Europas hav fram till år 2020. Direktivet förpliktar medlemsstaterna att göra upp en nationell havsstrategi för sina havsområden. Direktivet trädde i kraft i juli år 2008. Havsstrategin omfattar en bedömning av havsmiljöns tillstånd, mål för tillståndet, mätare som beskriver tillståndet och tillståndsuppföljning. Medlemsstaterna måste också utarbeta ett åtgärdsprogram före år 2016 i syfte att förbättra havsområdets tillstånd.

Utöver havsstrategin förpliktar även Helsingforsfördraget (1992) Finland att minska belastningen, skydda den maritima naturen och bevara mångfalden. Enligt Helcom-handlingsprogrammet (2007) förbinder sig Finland att minska närsaltsbelastningen med nationella åtgärder så att god ekologisk status uppnås i havet före år 2021. Detta är språngbrädan till större och effektivare åtgärder i syfte att bekämpa försämringen av den maritima miljöns status på grund av mänsklig verksamhet.

Programmet om riktlinjerna för vattenskyddet 2015 fortsätter med den tidigare vattenskyddspolitiken. Avsikten är att fastställa långsiktiga nationella mål för viktiga tyngdpunkter inom vattenskyddet samt metoder och åtgärder i syfte att uppnå målen. Riktlinjerna för vattenskyddet stöder utarbetningen av förvaltningsplanerna för vattenvården. Vattenstatus och hanteringen av översvämningsrisker påverkas också av bl.a. följande nationella strategier: klimat- och energistrategin, strategin för sura sulfatjordar, fiskvägsstrategin och strategin för främmande arter samt småvattenstrategin som är under arbete.

Programmet för inventering av den marina undervattensmiljön (VELMU) samlar information om förekomsten av naturtyper, arter och organismsamhällen under vattnet i Finlands havsområden. Programmets huvudsakliga mål är att främja skyddet av Östersjöns arter och havsområdena och att stöda hållbart nyttjande av havet och dess naturresurser.

EU-direktivet om hanteringen av översvämningsrisker trädde i kraft år 2007. Direktivet gäller alla vatten, delar av vattnen och kusterna. Avsikten är att skapa ramar för bedömning och hantering av översvämningsrisker, med vilka man strävar efter att minska skador i naturen och för människan på grund av översvämningsrisker. Direktivet förutsätter att det utarbetas översvämningskartor för områdena med översvämningsrisk och dessutom bör det göras upp planer för hantering av översvämningsrisker i områden med betydande översvämningsrisk.

Beskrivning av regionens särdrag – centrala utmaningar

Närsaltsbelastningen i vattendragen och sura sulfatjordar specialutmaningar

I regionen finns exceptionellt få sjöar. Sjöarna är små och grunda och således mycket känsliga för förorening och förändringar. I regionen finns dessutom rikligt med reglerade naturliga sjöar och konstgjorda sjöar med ganska dålig vattenkvalitet. Åarna, älvarna och deras deltan är kraftigt modifierade och vattenkvaliteten har försämrats av effektiv markanvändning.

Ett av regionens betydande särdrag är förurningsproblemet som förekommer på de sura sulfatjordarna, vilket är en betydande riskfaktor för vattenstatus. Effektivare markdränering har lett till att metallhalten och förurningen i många å- och älvvattendrag och deras deltan är uppenbart förhöjda och stiger tidvis till en kritisk nivå för de levande organismerna. Detta framgår bl.a. i form av fiskdöd i vattendragen. Fiskarnas känslighet för förurning varierar enligt art och livsskede. Den markbundna förurningen är ett av de viktigaste hoten mot vattenstatus i regionen.

Flera sjöar i regionen lider av eutrofiering, igenslamning och igenväxning. Näringsrikedomen orsakar algblomningar, förändringar av fiskbestånden samt syrebrist i vattenskikten som ligger nära botten. Eutrofieringen är också ett problem i kustvattnen och orsakar olägenheter bl.a. för fiskbestånden. Dessutom påverkar vallar, muddringar av farleder och andra byggåtgärder uppenbart naturtillståndet i kustområdena. Vattenkvaliteten ut på det öppna havet är bättre, men på grund av att området är grunt och stenigt är även detta område känsligt och utsatt för t.ex. oljeolyckor.

Regionens småvatten såsom bäckar, källor, dammar, flador och glosjöar har lidit av den kraftiga markanvändningen och det finns endast ett fåtal naturliga småvatten kvar.

Grundvattnen är huvudsakligen av god kvalitet, men ojämnt fördelade inom regionen. Som hushållsvatten används huvudsakligen grundvatten, som förutsätter att det byggs långa vattenledningslinjer. Marktäkt, pälsproduktion och bebyggelse, industri, vägar samt jord- och skogsbruk medför eventuella risker för förorening av grundvattnet. Tryggande av grundvattenstatus förutsätter att riskobjekten kartläggs och vid behov istandsätts.

Hantering av översvämningsrisker – regionens åar och älvar är känsliga för översvämningar

Det har gjorts forsrensningar i regionen till en början för att förbättra framfart med båt och senare för flöttnings- och översvämningskyddets behov. Senare bekämpades översvämningsarna med rensningar av åarna, älvarna och bäckarna och senare genom att reglera sjöar, bygga konstgjorda sjöar och valla in översvämningsområden. I Perho å, Esse å, Lappo å, Kyro älv och Närpes å finns särskilt många översvämningskyddskonstruktioner.

Regionens åar är översvämningskänsliga och de österbottniska åarna och älvarna är välkända för sina översvämningar. Konstruktionerna som har byggts för översvämningskyddet såsom pumpverk och dammar, förutsätter kontinuerlig skötsel och ständigt underhåll. Det är skäl att förbättra beredskapen för översvämningar hela tiden och översvämningsrisken bör beaktas i all markanvändning. Alajoki i Lappo, Ilmajoki-Seinäjäki, Ylistaro-Lillkyro och Laihela – Runsor har utsetts till områden med betydande översvämningsrisk på EU-nivå.

Den bebyggda livsmiljöns livskraft tryggas

Viktiga EU- och nationella utgångspunkter

De riksomfattande målen för områdesanvändningen är en del av systemet för planering av markanvändningen enligt markanvändnings- och bygglagen. De riksomfattande målen för områdesanvändningen berör följande helheter: fungerande regionstruktur, enhetligare samhällsstruktur och kvalitet på livsmiljön, kultur- och naturarv, rekreation i det fria och naturresurser, fungerande förbindelsenät och energiförsörjning, specialfrågor i Helsingforsregionen, helheter av särskild betydelse som natur- och kulturmiljöer. I de justerade målen från år 2008 poängteras framförallt anpassning till klimatförändringen och att svara på utmaningarna som detta medför.

Nationella riktlinjer som påverkar den bebyggda miljön har dessutom framförts i flera strategier bl.a. Finlands kuststrategi – hållbart på kusten (2006), Strategin för reparationsbyggande (2007), Nationella energi- och klimatstrategin (uppdaterad 2013) samt den nationella kulturmiljöstrategin (förslag till strategi blev färdig 2013).

Beskrivning av regionens särdrag – centrala utmaningar

Varierande region- och samhällsstruktur

Regionstrukturen utvecklas: bebyggelsen koncentreras till tillväxtcentren och deras närområden samtidigt som befolkningen minskar på övriga håll på landsbygden. Utmaningen är att bibehålla den traditionella landsbygden bebyggd och att utnyttja landsbygdsområdenas befintliga konstruktioner, service och näringsmöjligheter. Att bibehålla byarna på landsbygden livskraftiga även i framtiden fordrar stödåtgärder. Med avsikt på bevarande av kulturmiljöer och landskap i landsbygdsområden syns ställvis redan centralisationen av regionstrukturen. I egenskap av jordbruksdominerad region är glesbebyggelsens proportionella andel stor. Den traditionella glesbebyggelsen som grundar sig på landsbygdsnäringar är placerad likt band längs å- och älvsränderna och vägarna.

Samhällsstrukturen i tillväxtområdenas närområden splittras: i landsbygdsområdena som ligger nära tillväxtcentren har det uppstått ett byggnadstryck och mängden oplanerad glesbebyggelse som inte grundar sig på landsbygdsnäringar har ökat i dessa områden. Utmaningen är att styra utvecklingen av tillväxtcentren så att byggnadstrycket som detta medför inte sprider sig till glesbygdsområdena som ligger runtomkring i onödan. Byggnad och upprätthållande av vägnät och samhällstekniska nätverk (vatten, avlopp, elektricitet och dataförbindelser) samt framställande av tjänster som bebyggelsen behöver i glest bebyggda områden är dyrare än i tätt bebyggda områden och ger upphov till större miljökonsekvenser.

Bebyggelsen i glesbygdsområdet runt tillväxtcentren och invånarnas behov av att pendla till arbetsplatserna och servicen i centren ökar behovet av privatbilsism. Å andra sidan kan bebyggelse som växer upp utanför tillväxtcentren främja bevarandet av en livskraftig landsbygd och utnyttjandet av befintliga strukturer om den fokuseras på byarna. Utmaningarna i anslutning till samhällsstrukturen berör på basis av uppgifterna i systemet för uppföljning av samhällsstrukturen (YKR) i de tre österbottniska landskapens område främst de områden som omringar landskapscentren.

Centraliseringsutvecklingen hotar bevarandet av kulturmiljöerna: Den traditionella landsbygdsmiljön är en grundläggande faktor i regionens kulturmiljö. Förändringstrycket märks utöver av centraliserad regionstruktur även av att enhetsstorleken inom jordbruket växer hela tiden. Strukturförändringen inom jordbruket hotar bevarandet av kulturlandskapen. Värdefulla kulturmiljöer, landskap och objekt sköts och skyddet övervakas. Regionens mest typiska kulturmiljöer är byarna i å- och älvdalarna, de odlade slätterna, de österbottniska husen, kustens trästäder och den marina kulturen. I regionen finns också många fornminnen. Kvarkens landhöjningskust har utsetts till UNESCOs världsarvsområde.

Nationella riktlinjer som påverkar den bebyggda miljön har dessutom framförts i flera strategier bl.a. *Finlands kuststrategi – hållbart på kusten* (2006), *Strategin för reparationsbyggande* (2007), *Nationella energi- och klimatstrategin (uppdaterad 2013)* samt *den nationella kulturmiljöstrategin (förslag till strategi blev färdig 2013)*.

Utsläppssnålhet och bekämpning av klimatförändringen

Viktiga EU- och nationella utgångspunkter

Grunden för de framtida riktlinjerna är **kommissionens meddelande (år 2011) om övergång till en konkurrenskraftig och kolfattig ekonomi år 2015** (som även kallas vägkartan fram till år 2050). I planen framförs med stöd av analysen utgående från scenariot att en 40 procents minskning av växthusgaserna kostnadseffektivt kan minskas fram till år 2030.

Den 23 oktober 2014 godkände Europarådet de klimat- och energipolitiska riktlinjerna i EU. De bindande målen för att minska växthusgasutsläppen i EU är enligt överenskommelse minst 40 procent från nivån år 1990 fram till år 2013. I de överenskomna riktlinjerna spelar målet att minska utsläppen en viktig roll, men samtidigt lyfter man också fram betydelsen av att öka den förnybara energin och förbättra energieffektiviteten. På EU-nivå kom man överens om att öka användningen av förnybar energi med en andel på minst 27 procent och i förbättringen av energieffektiviteten var det riktgivande målet också 27 procent.

På nationell nivå har det utarbetats en **långsiktig klimat- och energistrategi fram till år 2020**. Strategin har uppdaterats i början av år 2013. **Arbetet med att uppdatera energi- och klimatstrategin** inleddes år 2011. Uppdateringen säkerställer att de nationella energi- och klimatmålen som ställts upp för år 2020 uppnås och bereder långsiktiga mål för framtiden. Den nya strategin är också förenad med programmet som syftar till att minska användningen av mineralolja. Regeringen godkände den uppdaterade strategiriktlinjen våren 2013 och skickade den till riksdagen som statsrådets redogörelse. Efter att strategiarbetet blev klart har **Finlands vägkarta till år 2050** utarbetats, vilken för fram metoder som bidrar till att minska växthusgasutsläppen med minst 80 procent. Med utarbetningen av vägkartan har också för- enats ett omfattande samråd med intressegrupperna och medborgarna. Vägkartan har utarbetats av en parlamentarisk kommitté under ledning av minister Vapaavuori. Vägkartan blev färdig 16.10.2014.

EU-stödsystemen för förnybar energi kommer sannolikt att fortsätta vara splittrade åtminstone ända till slutet av årtiondet, dvs. under hela miljöstrategiperioden. Detta påverkar effektiviteten av den förnybara energin såsom bio-, vind- och skogse- nergins användning. Dessutom trädde EU-kommissionens riktlin- jer för statens miljöskydd och energibranschen under perioden 2014 – 2020 i kraft 1.7.2014. Kommissionen förutsätter en nog- grannare bedömning av stödinstrumenten för främjande av förny- bar energi ur statsbidragssynpunkt. I anslutning till främjande av förnybar energi håller kommissionen dessutom fast vid att reglera hållbarhetskriterierna för fast och gasformig biomassa, vilket på- verkar användningen av skogs- och träenergi som nämns i strate- gin.

Användningen av bioenergi påverkas också av ekonomiska konjunktioner. Detta framträder i form av t.ex. skatteändringstryck och ändring av stödpolitiken samt i olika förvaltningsbeslut. Detta kan skapa oförutsägbarhet ur investeringssynpunkt. Allmänt taget styrs företagens bränsleval i huvudsak av prisnivån på bränslemarknaden samt av beskattningen och regleringen. Företagens huvudmål är dock att ersätta användningen av stenkolk med inhemska bränslen såsom skogsflis, vid sidan av vilket energitorv behövs. Ersättning av fossila importbränslen (olja, stenkolk) med inhemska bränslen är en av de viktiga riktlinjerna i energipolitiken och ligger även i centrum för att uppnå en minskning av växthusgasutsläppen.

Bland målen som syftar till kolfattigdom finns sådana som styrs av marknaderna och som således knappast alls kan påverkas på landskapsnivå. Framförallt inom energiproduktionsbranschen styrs strävan efter kolfattigdom och bekämpningen av klimatförändringen centralt av marknadsbaserade mekanismer. Således kan man med åtgärderna i miljöstrategin sannolikt påverka växthusgasutsläppen som orsakas av framförallt boende, trafik, jord- och skogsbruk samt konsumtion. *Begreppet kolfattigdom betyder just minskning av växthusgasutsläppen, där koldioxid är det viktigaste.*

Beskrivning av regionens särdrag – centrala utmaningar

Stark energi- och miljöteknologisk kompetens

I regionen finns en bred kompetens inom energiteknologi och energieffektivitet och flera av företagen framförallt i Vasa hör till branschens företagskluster. Regionens företag bidrar redan i dag via sin kompetens och tekniska innovationsverksamhet till att kolfattigdomsmålet uppnås i praktiken. Kopplingen är stark och flera utvecklade tekniska lösningar hör ihop med exempelvis förbättring av energieffektiviteten. Klusterföretagens innovationer och tekniska produktioner (ABB, Vacon, Wärtsilä osv.) är betydande reducerare av koldioxidutsläppen. Dessa starka exportföretag utgör kärnan i innovationskoncentrationen. Flera av toppföretagen är globala marknadsledare inom sin bransch.

I Vasaregionens energikluster förenas det goda samarbetet mellan högskolorna, läroverken och andra regionala aktörer och regionens företag. Arbetet koordineras av teknologicentret Oy Merinova Ab. I Seinäjokiregionen finns Thermopolis Oy (Etelä-Pohjanmaan energi-toimisto) som främjar samarbetet mellan företagen i Södra Österbotten. Thermopolis är expert på hållbar utveckling och utveckling av energifrågor. Utöver företagen betjänar Thermopolis även offentliga sammanslutningar och konsumenter.

I Mellersta Österbotten finns Karlebyregionens energibyrå, till vars uppgift hör bl.a. rådgivning och främjande. I Karleby finns också Geologiska forskningscentralens regionenhet i västra Finland, till vars uppgift hör bl.a. att producera tjänster i anslutning till energiförsörjning bl.a. inom berg- och jordvärme.

Föregångsregion för övergång till kolfattigdom

Beaktande av kolfattigdom hör samman med all regional verksamhet såsom byggande av infrastruktur, boende och ekoeffektivitet, jord- och skogsbruk samt bedrivande av andra näringar. Å andra sidan försöker man minska koldioxidutsläppen och dessutom utveckla kolsänkor i syfte att binda koldioxid. Skogs- och myrmarksområdena är exempel på kolsänkor. Gynnande av träbyggande är till nytta för att stävja koldioxidutsläppen.

I regionen har det även intensivt satsats på att återvinna avfall som energi (t.ex. avfallsströmmarna inom jordbruket). Ett exempel på detta är bl.a. Westenergy i Vasaregionen.

Energiproduktion och bekämpning av klimatförändringen går hand i hand. Å andra sidan är energi- och värmeproduktionen nära sammankopplade med varandra. Regionens energiproduktionsanläggningar satsar på miljöfrågor. Priset för årets klimatgärning (2013) beviljades gemensamt till Vasa Elektriska, Vaskiluodon Voima och Westenergy (Vasas energihelomvändning). Till detta hör bl.a. återvinning av returodugligt avfall inom fjärrvärme- och elproduktionen på ett effektivt och smidigt sätt.

Förnybar energi är ett viktigt satsningsobjekt allteftersom nya effektiva energiproduktionsformer utvecklas och tas i bruk. I regionen finns stort intresse för att höja vindkraftsproduktionens kapacitet. Antalet kraftverk

ökar hela tiden, trots att genomföringen förknippas med utmaningar (iakttagande av landskapsfaktorer och andra miljökonsekvenser). Solenergi är en beaktansvärd möjlighet för framställning av bioenergi i framtiden och regionens företag satsar på att effektivera produktionskapaciteten. Genom att satsa på förnybar energi främjas samtidigt regionens konkurrenskraft såsom Cleantech-potentialen.

Mångfalden tryggas

Viktiga EU- och nationella utgångspunkter

Såväl EU- som den nationella lagstiftningen och olika anvisningar reglerar bevarandet av den naturliga mångfalden. Oron för att mångfalden ska utarmas, viljan att stoppa den alarmerande utvecklingen och urvalet av metoder för att bevara mångfalden har också uttryckts i särskilda biodiversitetsstrategier.

I strategin för skydd och hållbart nyttjande av den naturliga mångfalden "För naturen, till nytta för människan" finns fem nationella huvudmål som framhäver att naturfrågorna ska strömma igenom hela samhället och att nya aktörer ska tas med i arbetet för miljöns bästa, beslutsfattande baserad på forskningsdata och Finlands ansvar i egenskap av biodiversitetsvärnare.

Beskrivning av regionens särdrag – centrala utmaningar

Landhöjnings-, å- och älvstrandslandskap – varierande mångfald

Till kustområdets särdrag hör bl.a. kraftig landhöjning jämfört med övriga delar av landet och i och med detta mosaikerna av ekosystem som bildas i strandzonen. Ett bra exempel på ovan nämnda miljöer som uppstått via succession och som förändras hela tiden är fladorna och glosjöarna bl.a. i Kvarkens världsarvsområde.

Naturen i Södra Österbotten och Mellersta Österbotten representeras typiskt av myrmarksmiljöer med rika naturvärden samt vackra å- och älvstrandslandskap. Det finns dock endast få naturliga myrmarker kvar. Även antalet naturliga skogar har minskat och skogsmiljöerna är ofta mycket splittrade.

Jord- och skogsbruksnäringarna har blivit effektivare med tiden, vilket lett till att bl.a. ängarna, vallarna och andra vårdbiotoper har minskat i antal.

Miljömedvetenheten främjas och hållbar utveckling

Viktiga EU- och nationella utgångspunkter

Det nationella programmet för hållbara konsumtionsvanor "Smartare konsumtion" som baserar sig på EU-riktlinjerna godkändes sommaren 2013 (statsrådets beslut). Till det godkända programmet hör principbeslutet om att främja hållbara miljö- och energilösningar i offentliga upphandlingar.

Programmet för smartare konsumtion strävar å sin sida efter att styra verksamheterna så att växthusgasutsläppen och andra skadliga miljökonsekvenser ska minska i samhällsfunktionerna. Idén är att samtidigt främja strukturförändringen i produktionsverksamheten i riktning mot grön ekonomi. I och med att programmet verkställs kommer även medborgarnas välmående och livskvalitet att förbättras. När det gäller att främja hållbara energi- och miljölösningar spelar den offentliga sektorn en nyckelroll via föredömlighet.

Enligt den nationella kulturmiljöstrategin 2014 – 2020 är kulturmiljön en identitetsförstärkande nationell, regional och lokal resurs. Kulturmiljön stöder också hållbar utveckling. God vård av det befintliga byggnadsbeståndet, infrastrukturen och kulturlandskapet är grunden för hållbar utveckling. Med kulturmiljöfostran utökas invånarnas aktning för kulturarv. Med kulturmiljöfostran kan man också stöda skapandet av en kulturititet och utveckling av ett gott förhållande till miljön. Således är det viktigt att styra resurserna till att öka kulturmedvetenheten och kulturmiljöfostran, vilket också stöder förståelsen för kulturella särdrag. Värnandet om kulturmiljön har dessutom direkt kontakt med näringslivet, utbildningen och innovationsverksamheten samt socialt och kulturellt hållbar utveckling i samhället.

Den nationella strategin för hållbar utveckling har också förnyats som en del av mera omfattande samhällsförbindelse för hållbar utveckling. Avsikten är att genuint förplikta olika förvaltningssektorer och alla samhälleliga aktörer till hållbar utveckling. Miljöministeriet har ansvarat för att bereda avtalet och under ministeriet ligger huvudsekretariatet för hållbar utveckling. Avtalet offentliggjordes i mars 2014. Förbindelseprocessen verkställs i intensiv växelverkan med beredningen av regeringens framtidsredogörelse, Sitras strategiarbete för hållbar utveckling och ekonomi samt Tekes' program som stakar ut vägen till hållbar ekonomi (Tie kestävään talouteen). Grund för uppföljning av hur målen verkställs är för ändamålet utvecklade indikatorer som finns i tjänsten Findikaattori.fi. I praktiken följs verkställandet av åtgärdsförbindelserna upp i Finlands kommission för hållbar utveckling eller i motsvarande samarbetsorgan som sätter sig in i frågor som gäller hållbar utveckling. Mer information om samhällsförbindelsen för hållbar utveckling finns på: <http://www.ym.fi/sitoumus2050>

Beskrivning av regionens särdrag – centrala utmaningar

Utmaningarna vad gäller verkställande av hållbar utveckling och miljömedvetenhet är många. Det är viktigt att miljöfostran baserad på hållbar utveckling blir en etablerad del av läroverkens och de övriga aktörernas uppgiftsområde. Dessutom spelar främjandet av kunskapsstyrd medvetandebildning en viktig roll i främjandet av hållbar utveckling.

Miljöfostran för barn och ungdomar som bedrivs i skolor och daghem samt inom ramen för klubb- och hobbyverksamhet har stor betydelse för att åstadkomma äkta attitydförändring och således också för att främja miljömedvetet beteende. Naturskolorna (såsom Kvarkens Naturskola och Villa Elba) har stor betydelse med avsikt på miljöfostran.

Naturcentren såsom Terranova i Vasa i Österbotten främjar aktivt också miljömedvetenheten hos vuxna genom att sprida information och ordna olika aktivitetsdagar och kampanjer. Naturcentren har en viktig uppgift när det gäller att möta vanliga medborgare och åstadkomma en attitydförändring till fördel för miljövänligt konsumtionsbeteende.

Det mångsidiga naturturismcentret Lauhansarvi i Storå i Södra Österbotten erbjuder mångsidiga möjligheter till att vistas i naturen och uppleva naturen och på samma gång möjligheter till att främja miljömedvetenheten på ett övergripande sätt såväl bland barn, ungdomar och vuxna.

Vår tids miljöutmaningar är så omfattande och mångfacetterade att enbart juridisk-förvaltningsmässig verksamhet inte räcker till, utan dessutom behövs kunskapsstyrd verksamhet baserad på rådgivning, upplysning och fostran som främjar attitydförändring och via detta förändringar av vardagsbeteendet. När det gäller upplysning och fostran spelar skolorna och läroverken en viktig roll och det är viktigt att stöda dem i deras verksamhet. Den offentliga sektorn, privata (t.ex. företagen) och frivilliga aktörer spelar alla en egen roll och har egen uppgift i fråga om att stöda verksamheten.

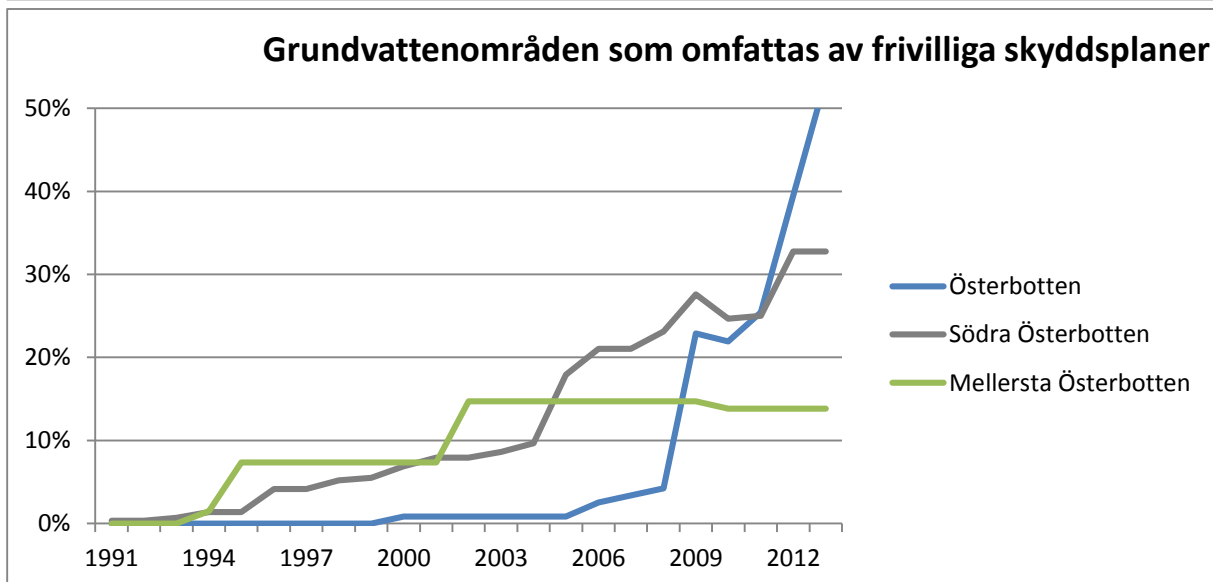
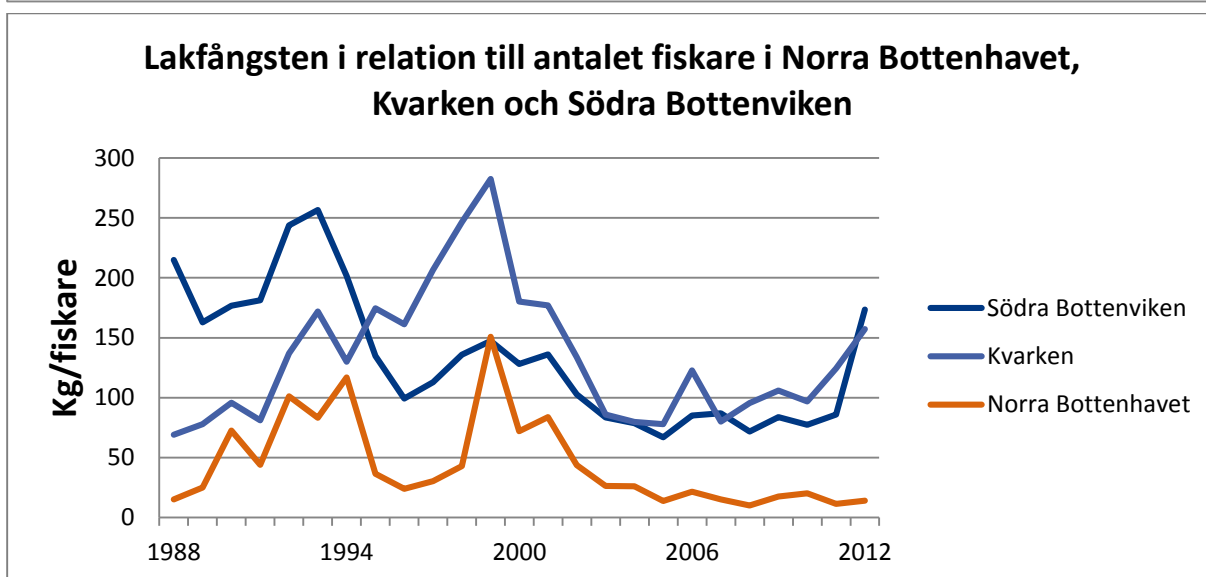
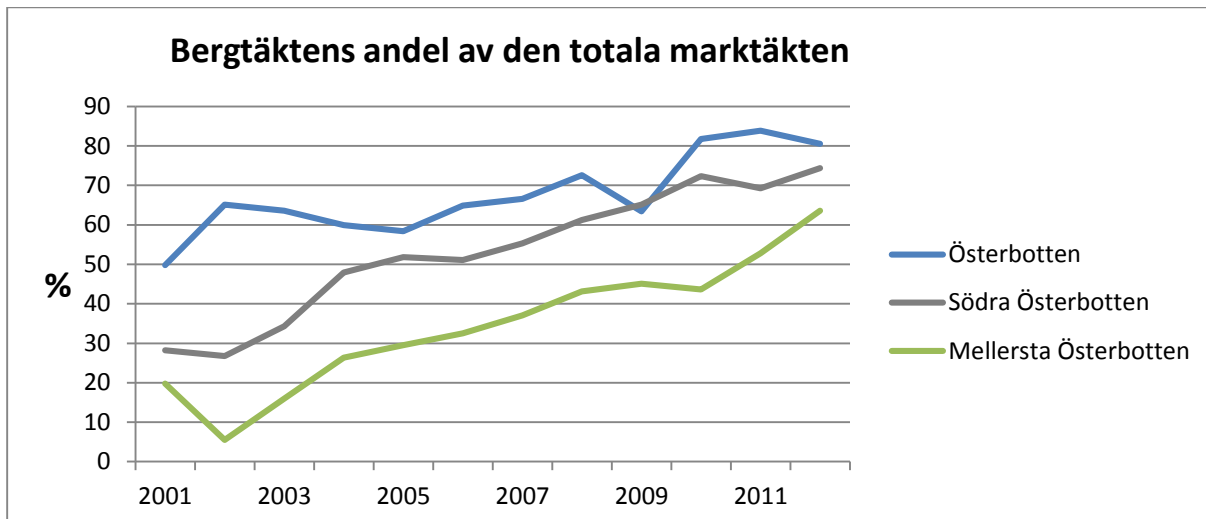
I den medvetna styrningen är det viktigt med inläring, vilken uppnås genom att sprida aktuell information av hög kvalitet t.ex. med hjälp av indikatorer som berättar om utvecklingens riktning. Mångsidig information skapar grunden för en god inlärmingsmiljö. Med avsikt på kontroll av informationsflödet är det bra att framföra informationen i lättfattlig form. Det behövs mera insatser i detta arbete.

Hållbar utveckling består av en ekologisk, social och ekonomisk dimension så att balansen mellan dessa hålls stabil. All mänsklig verksamhet bör grunda sig på hållbarhet och på att beakta randvillkoren som utgår från miljön så att t.ex. naturresurserna inte används över den ekologiska kapaciteten som gör att den ekologiska jämvikten störs och det uppkommer ofördelaktiga förändringar i andra hållbarhetens dimensioner.

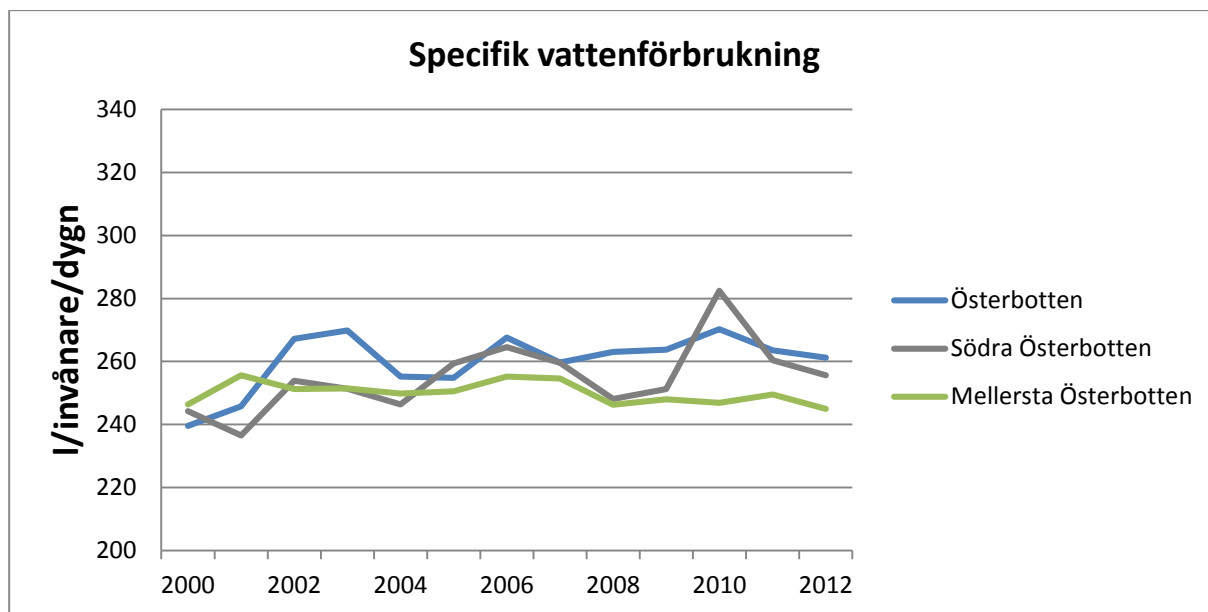

Temavisa indikatorer

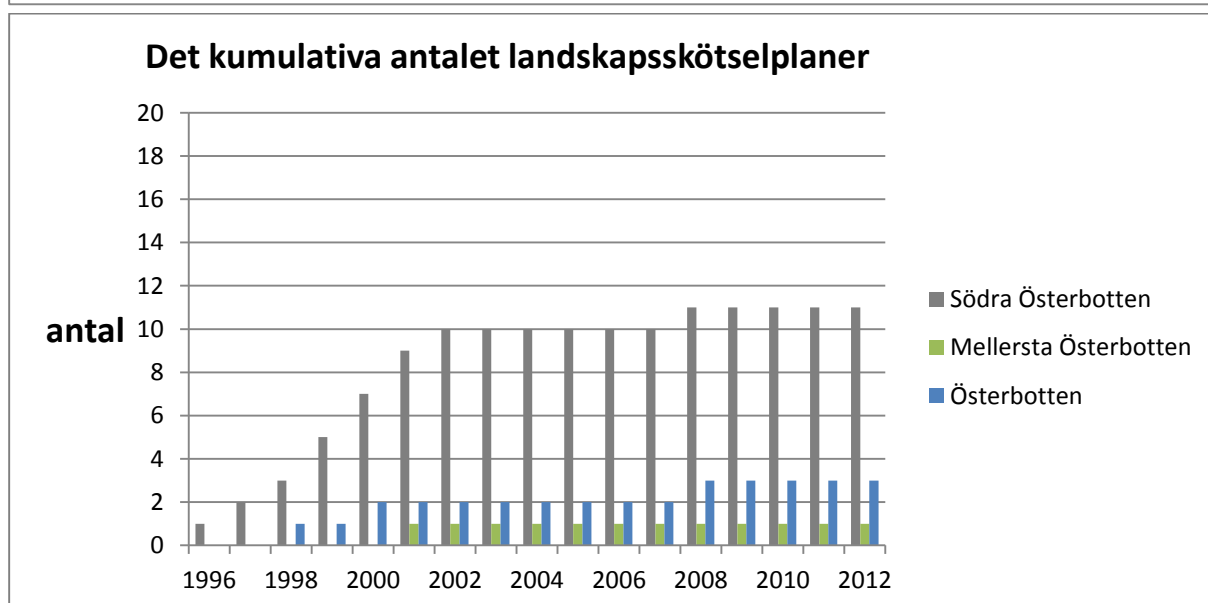
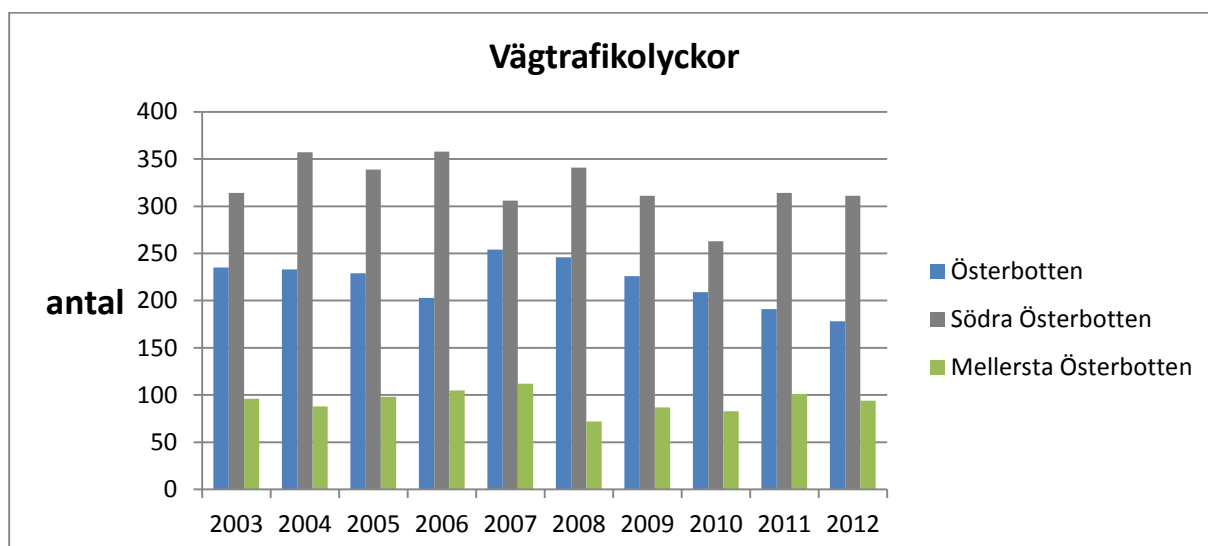
Tema: Vattenstatus och hantering av översvämningsrisker

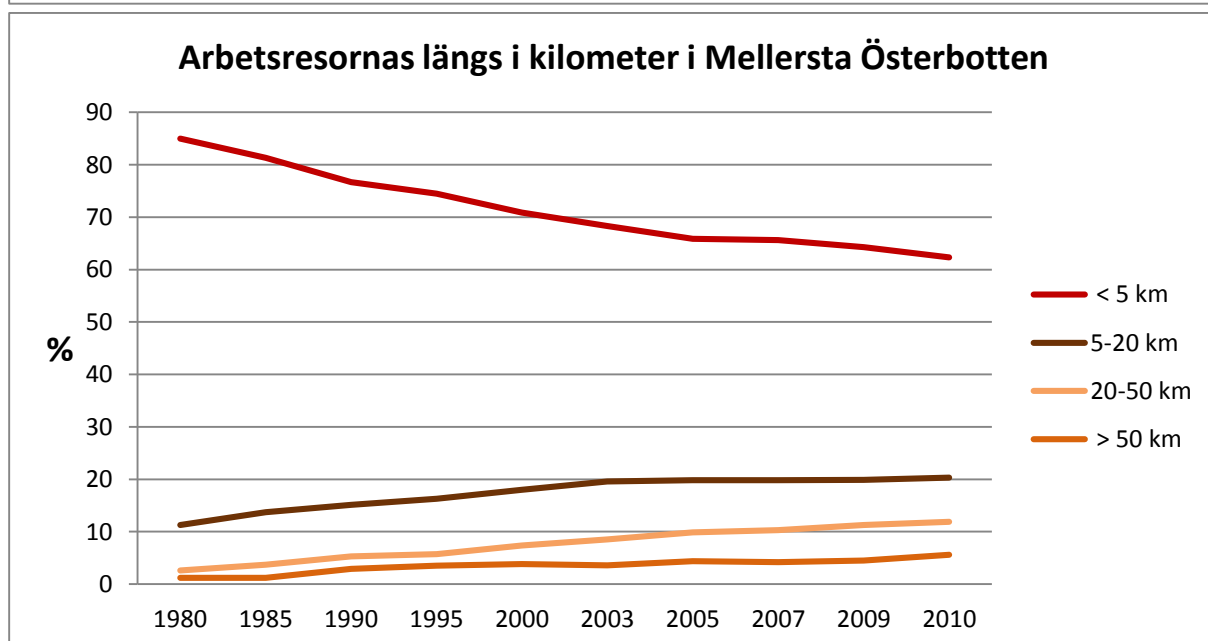
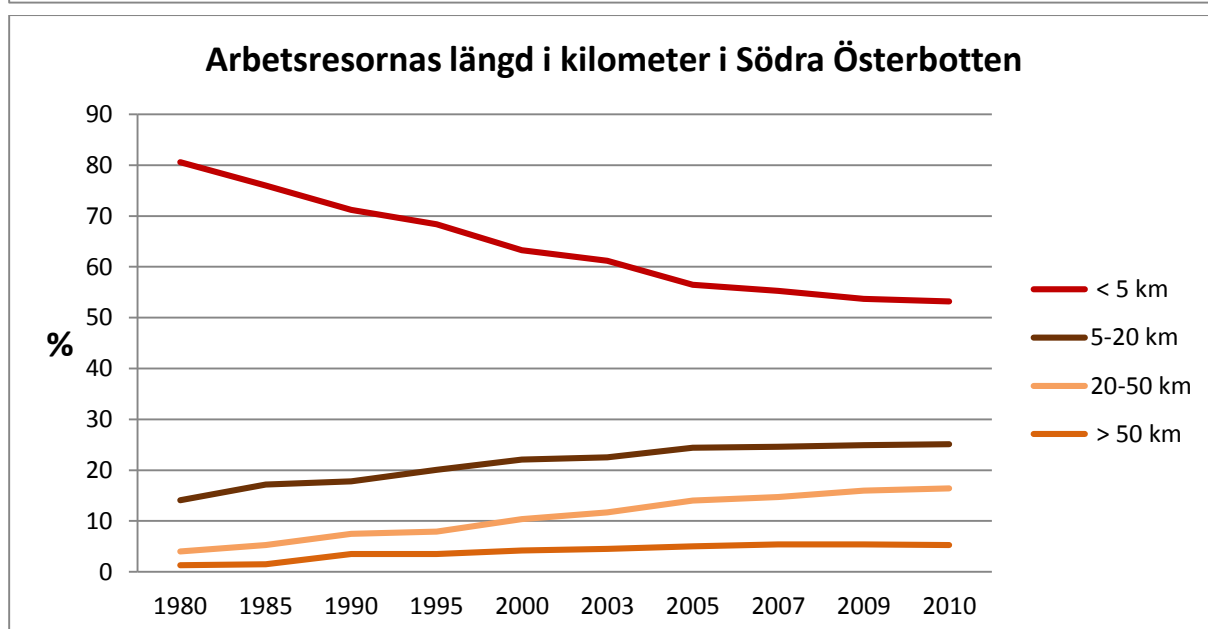
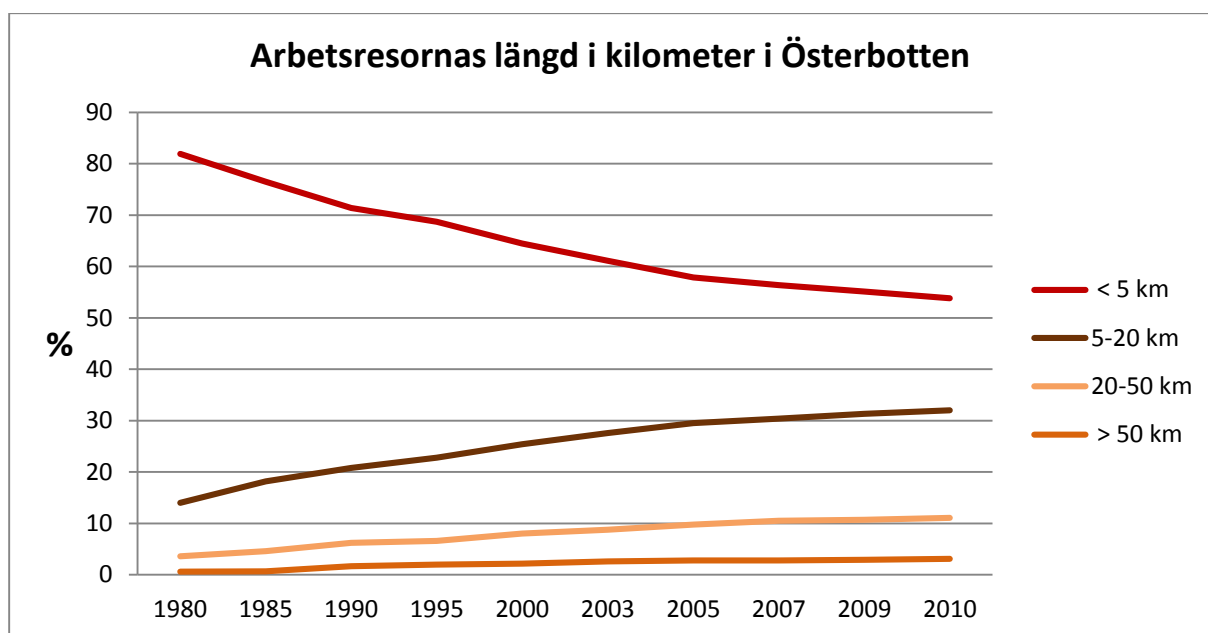

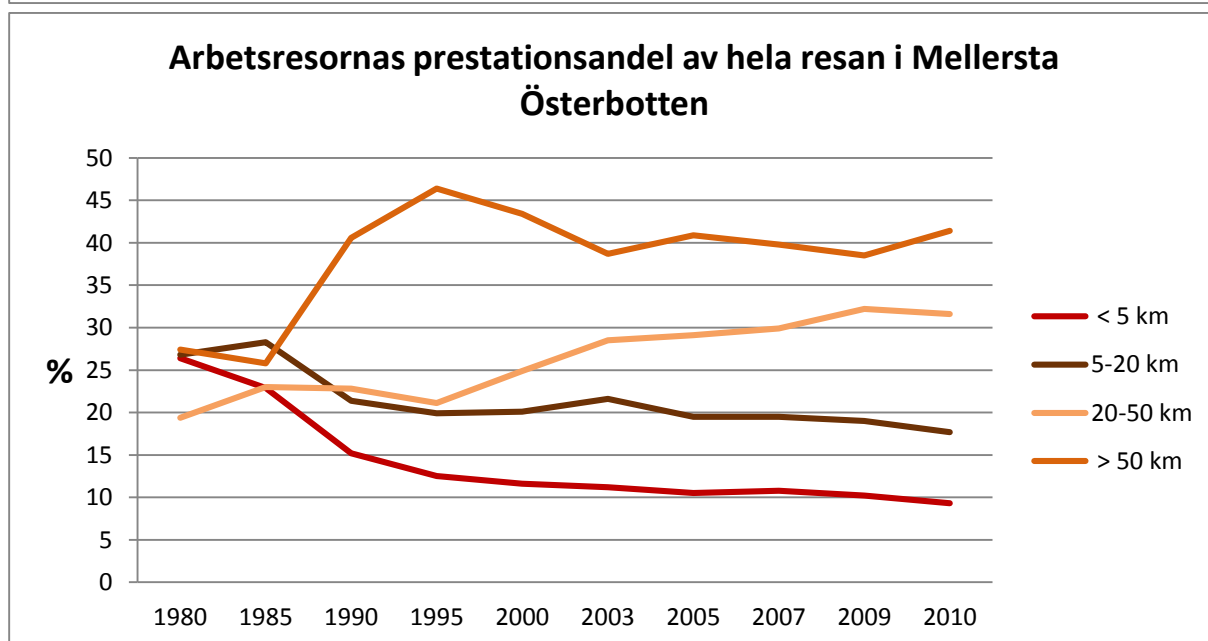
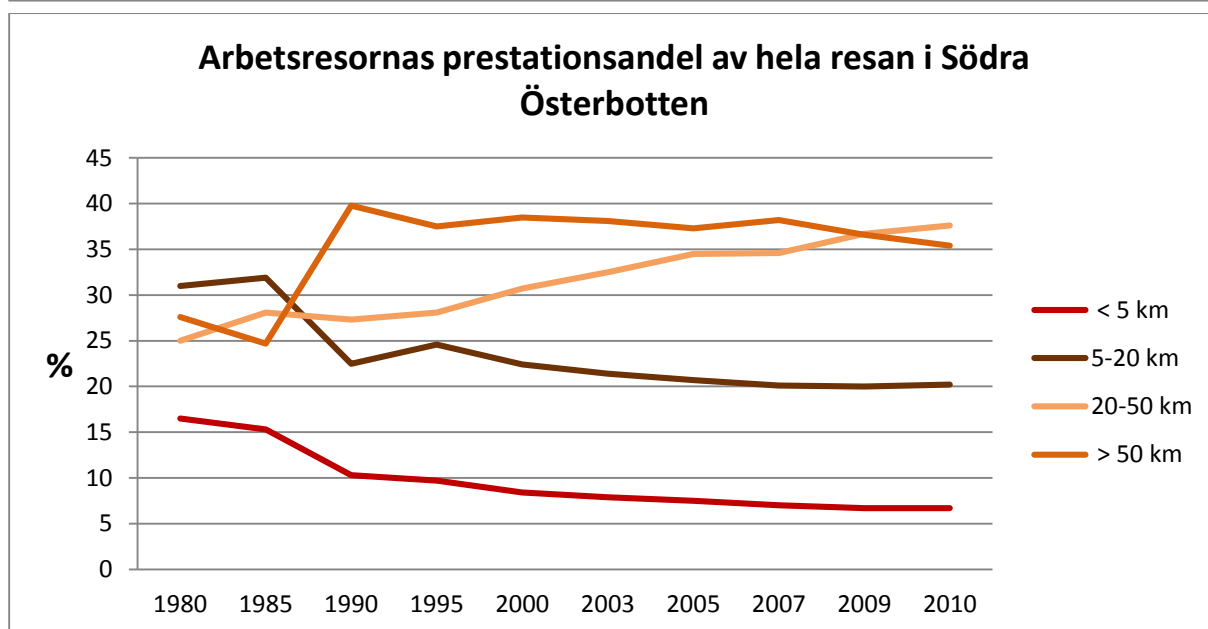
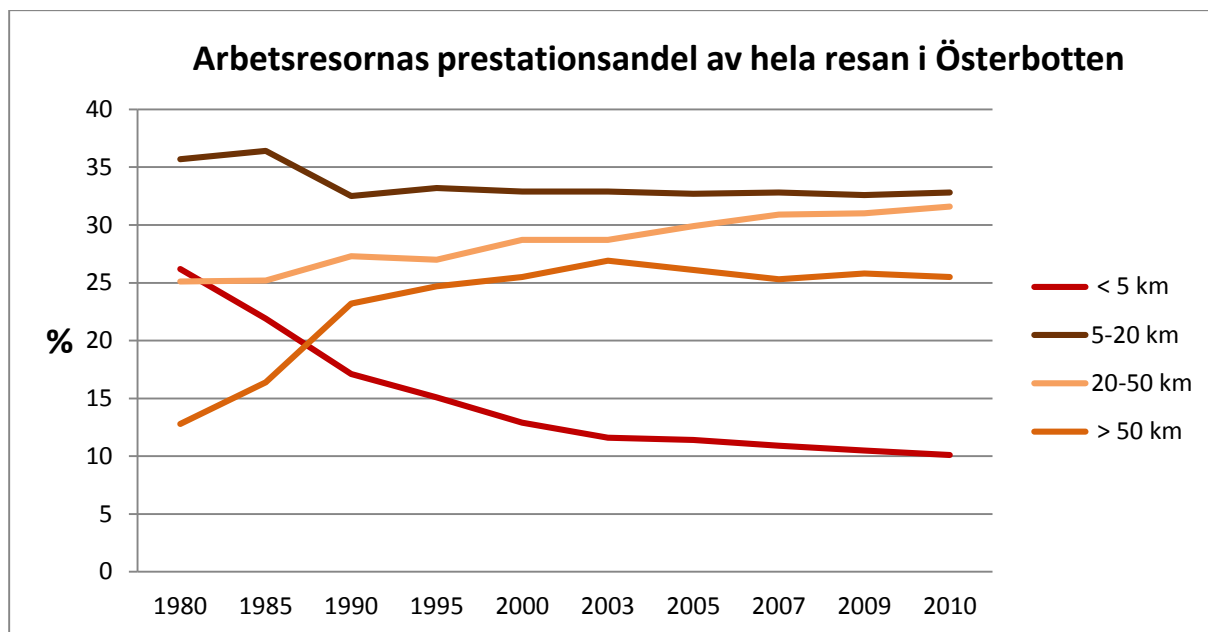

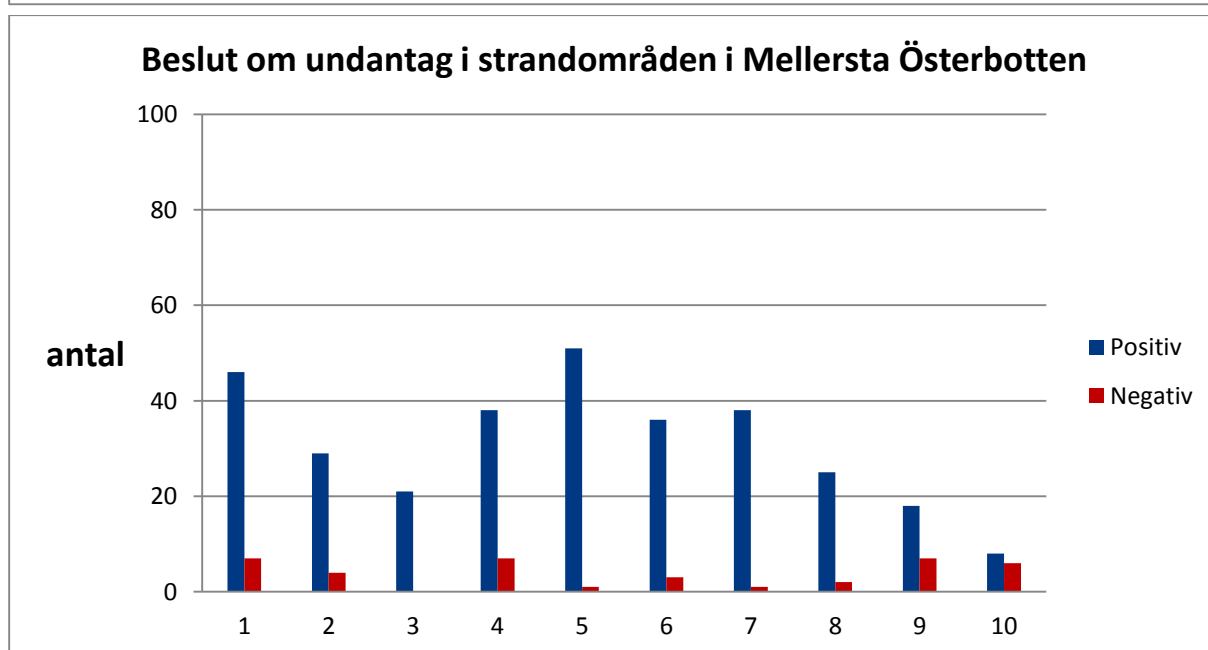
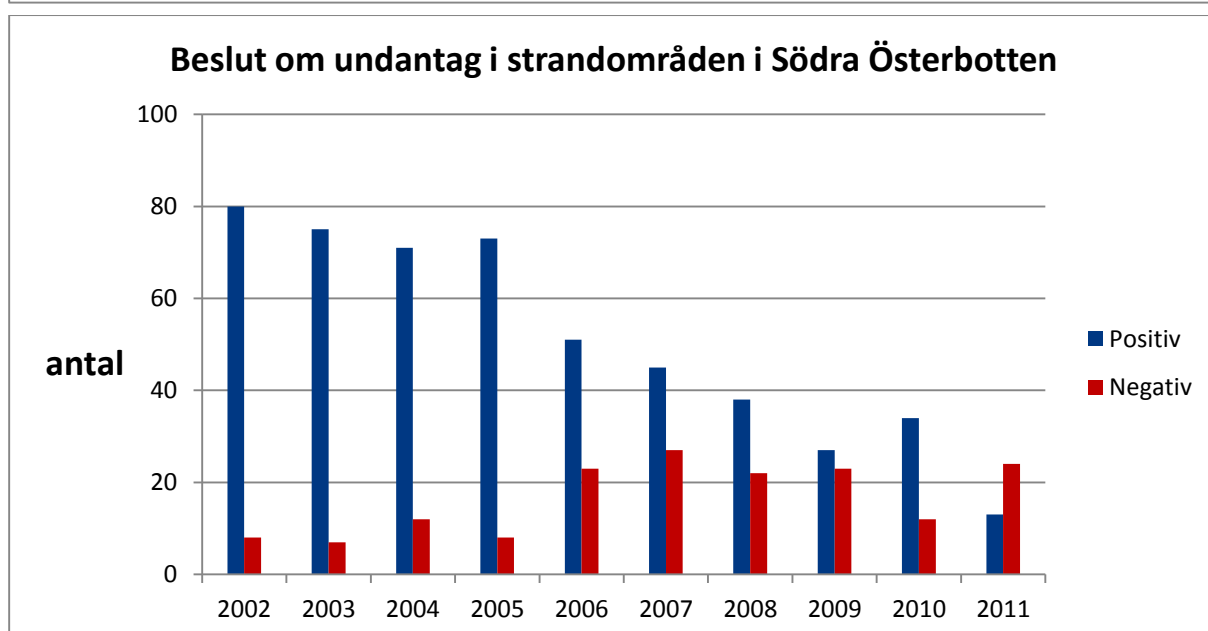
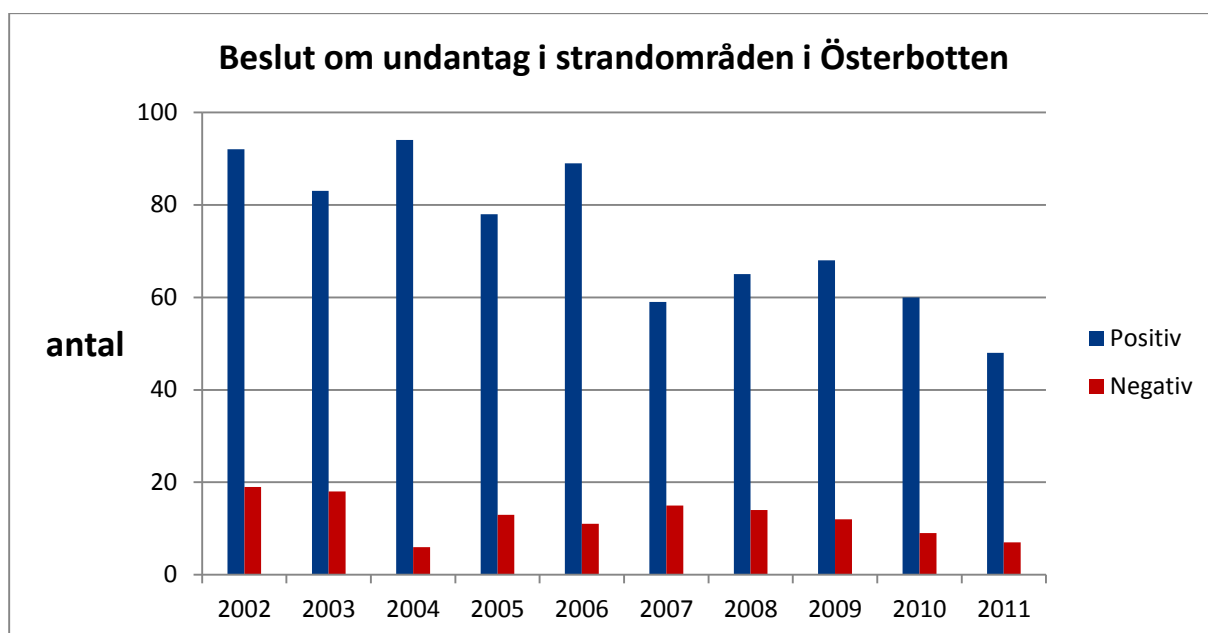

Tema: Den bebyggda livsmiljöns livskraft tryggas

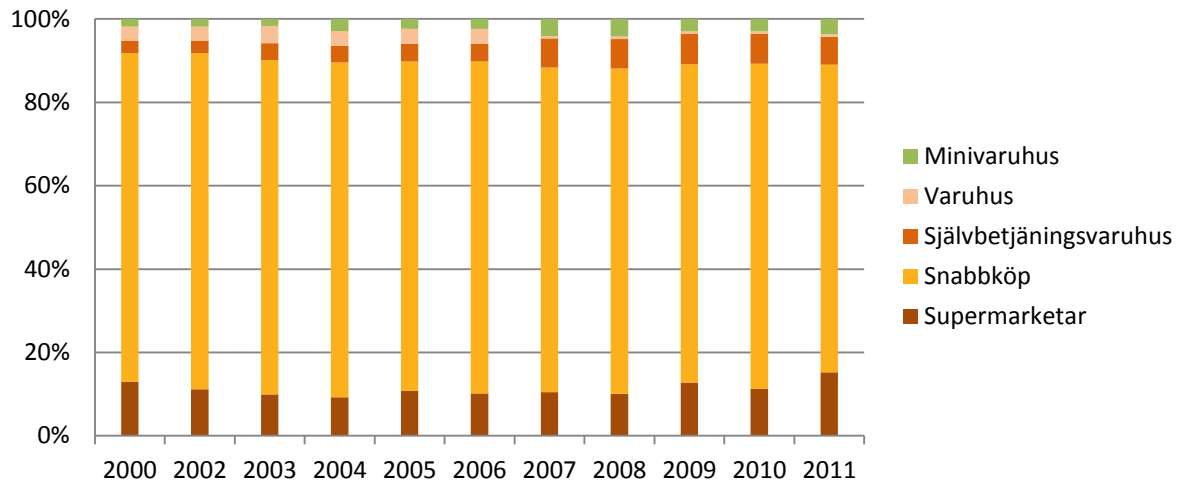

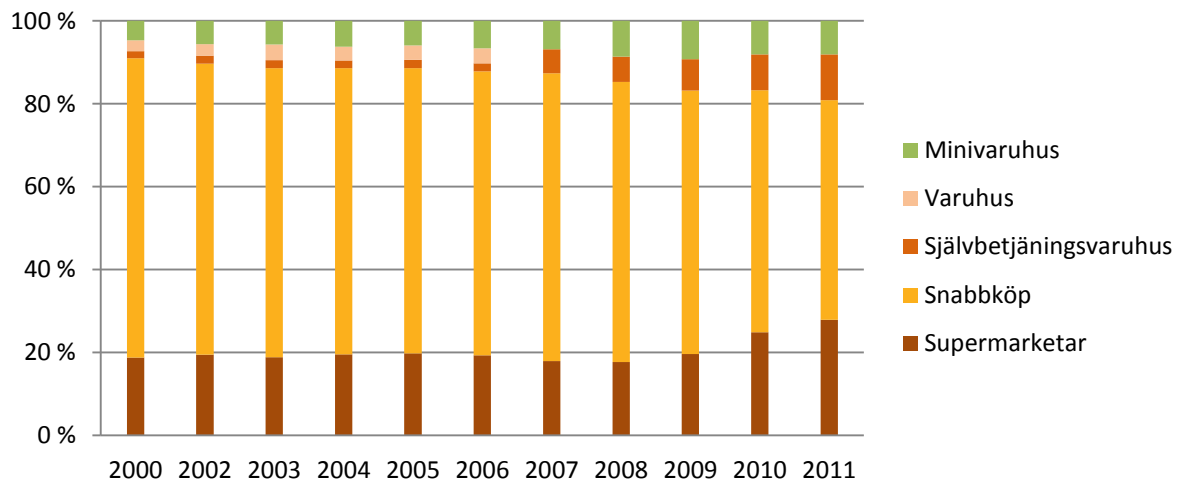

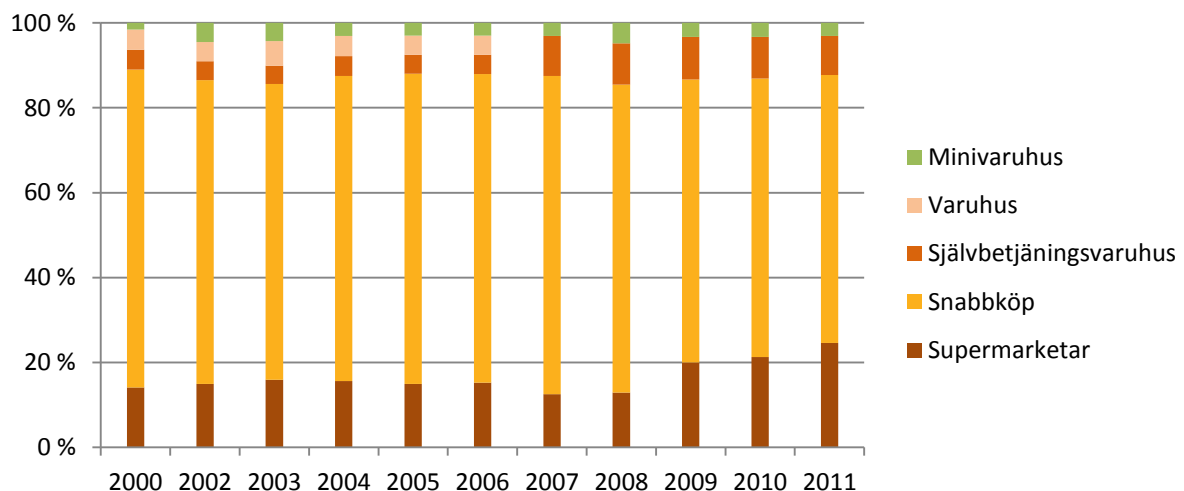
Fördelningen av dagligvaruhandelns butikstyper i Österbotten

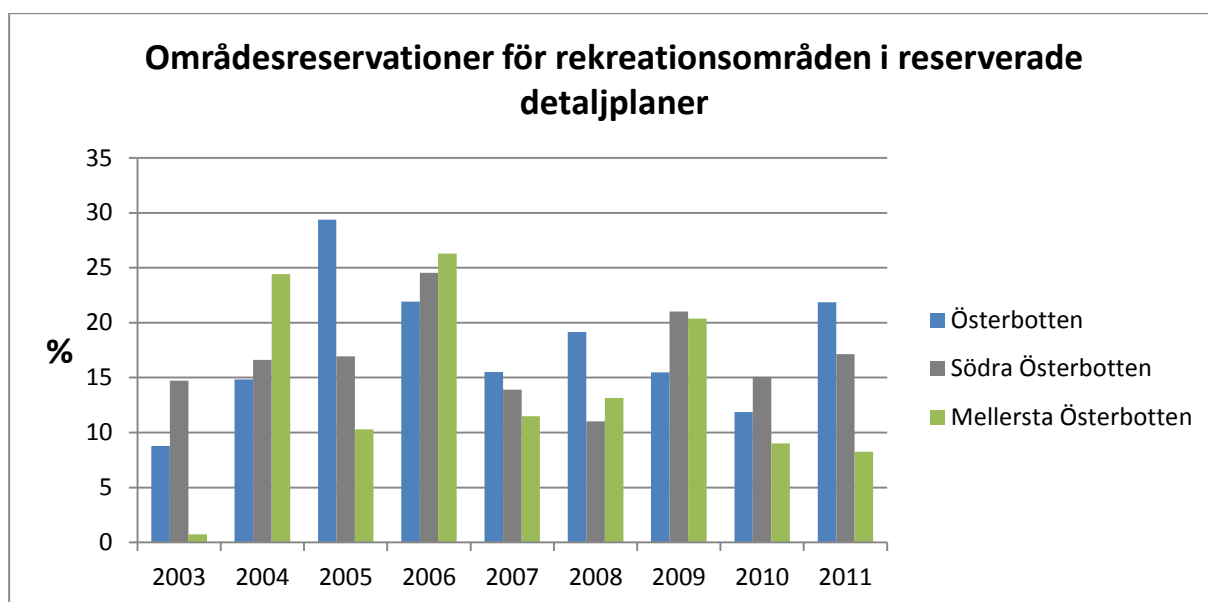
Fördelningen av dagligvaruhandelns butikstyper i Södra Österbotten

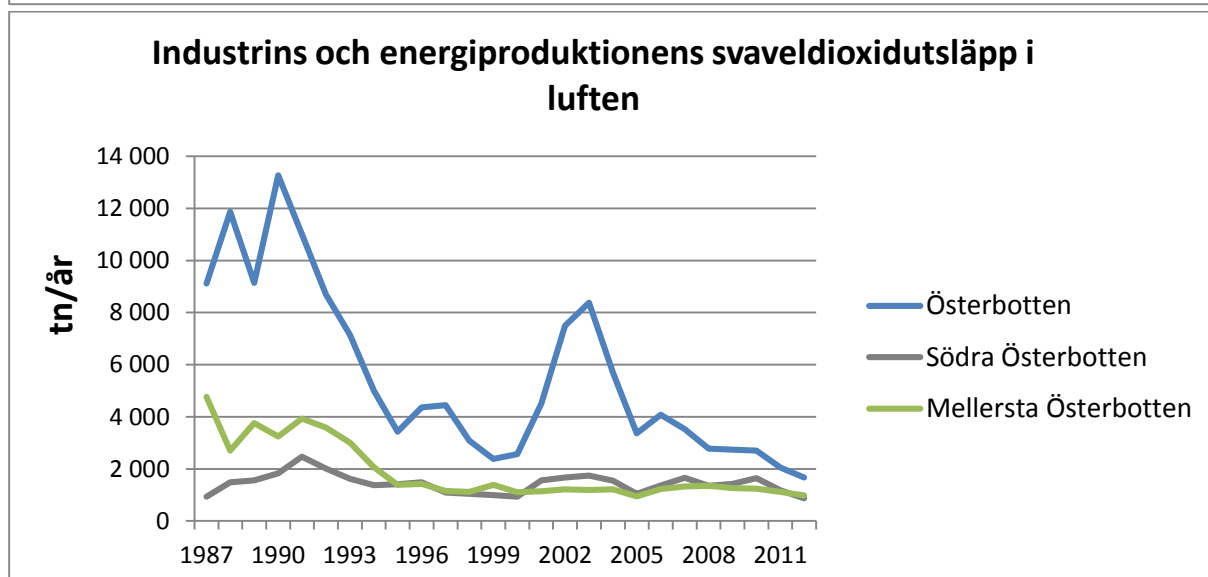
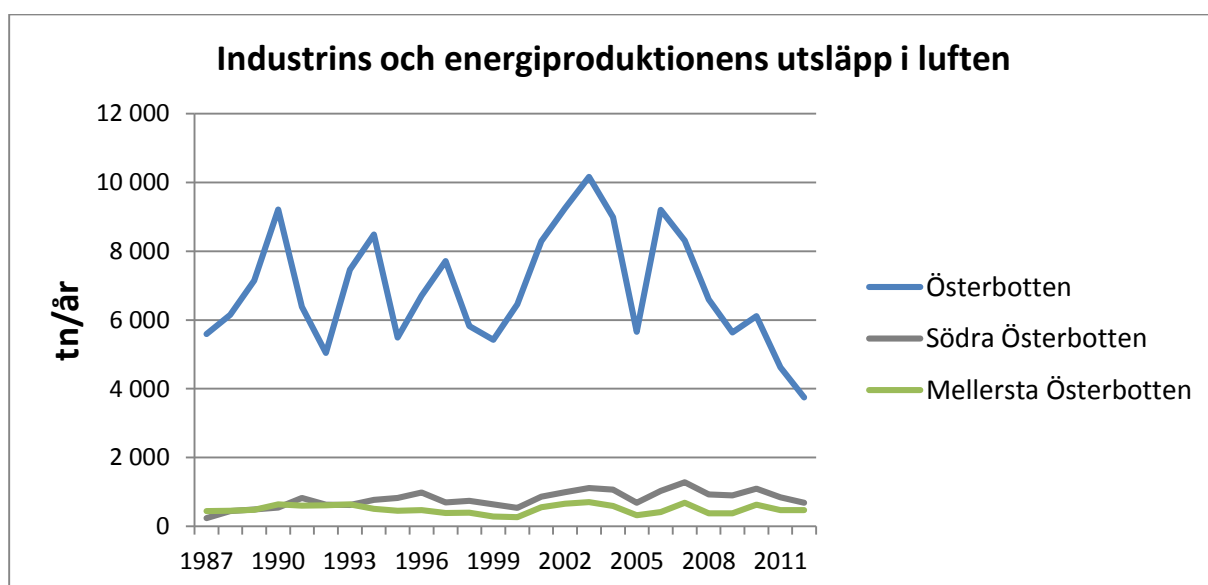
Fördelningen av dagligvaruhandelns butikstyper i Mellersta Österbotten

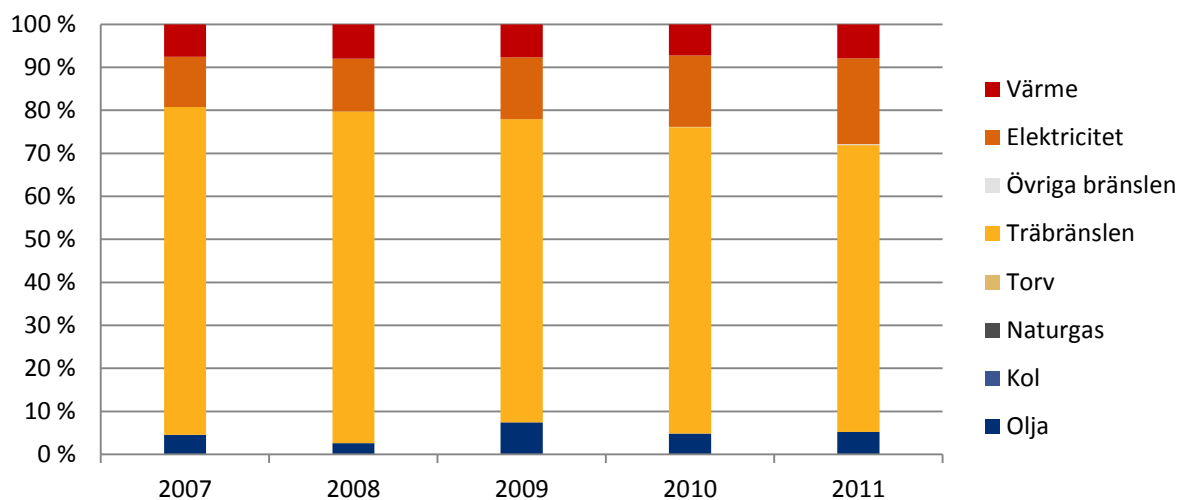

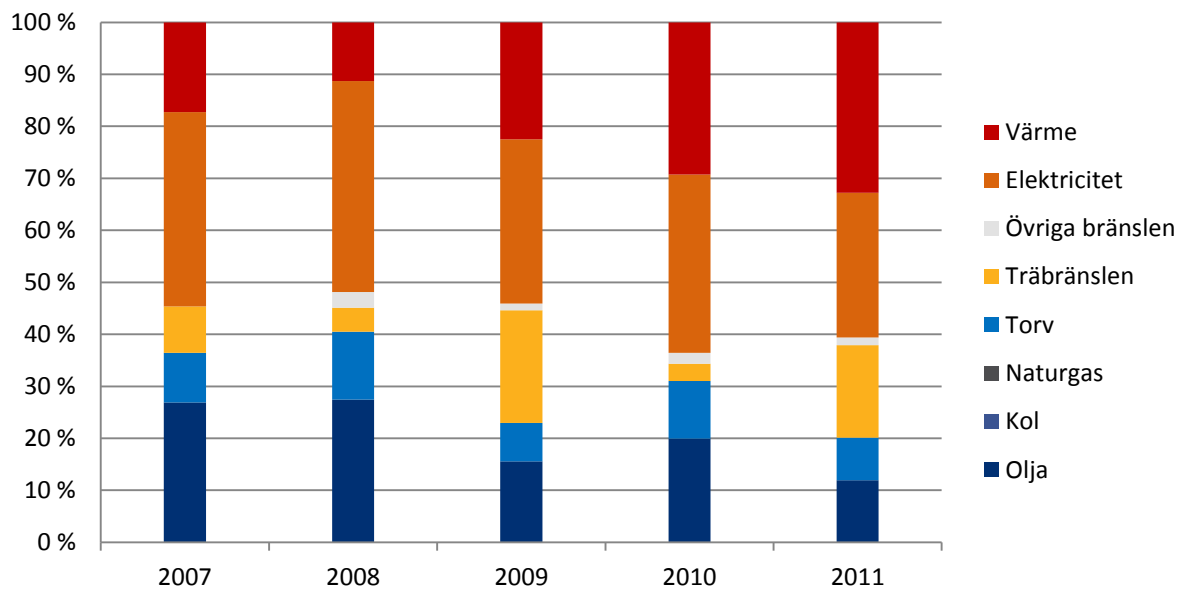
Tema: Utsläppssnålhet och bekämpning av klimatförändringen

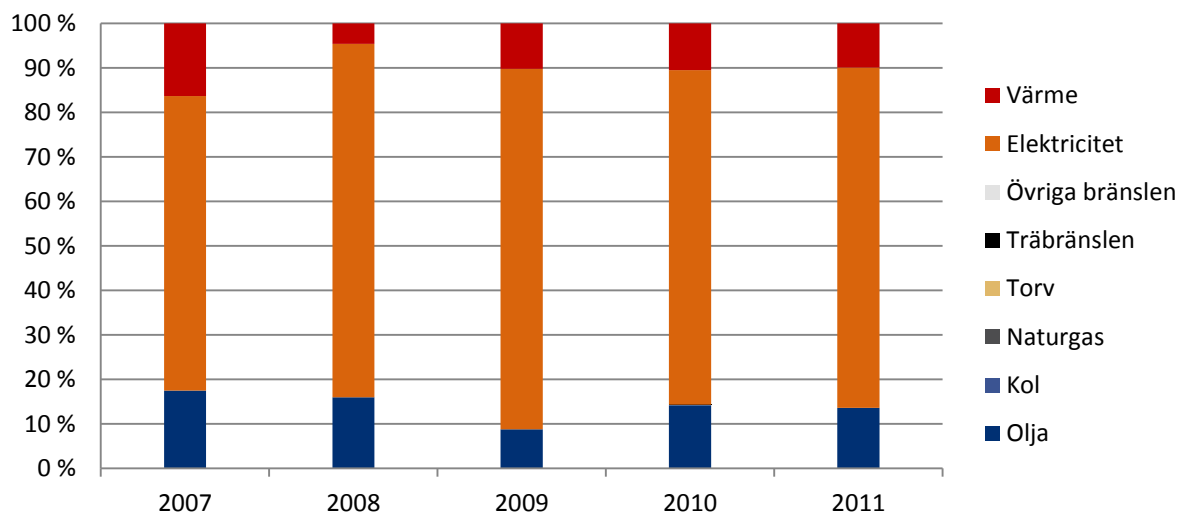
Industrins energiförbrukning i Österbotten

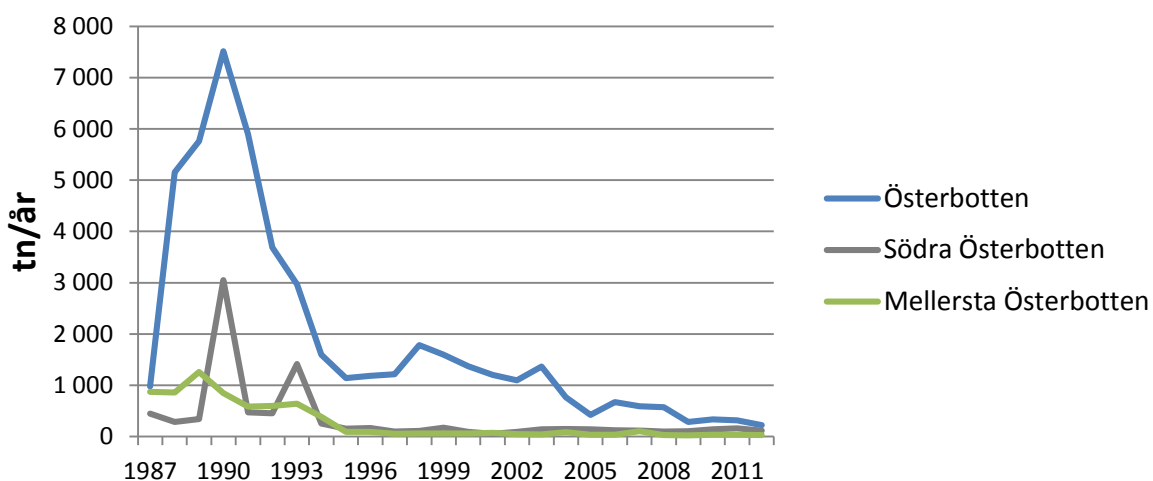
Industrins energiförbrukning i Södra Österbotten

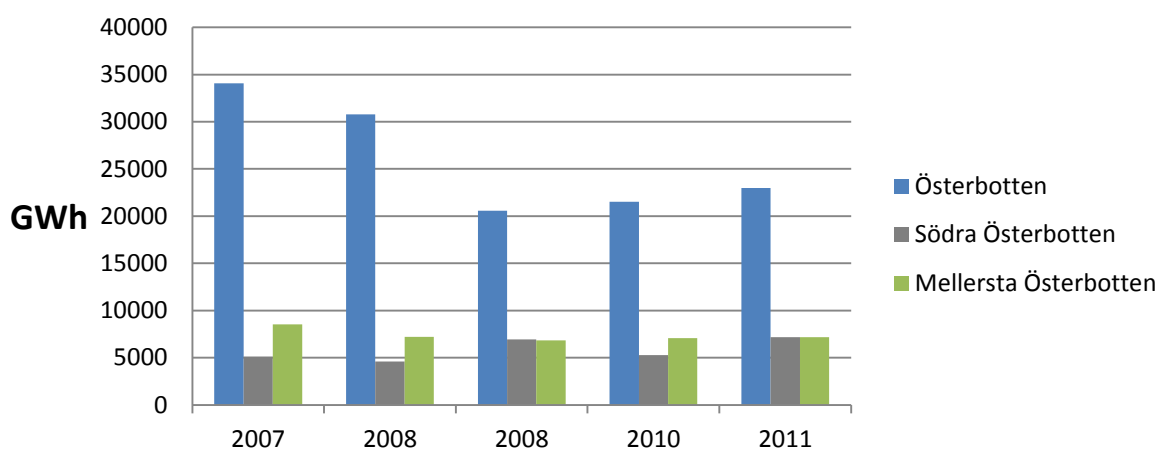
Industrins energiförbrukning i Mellersta Österbotten

Industrins och energiproduktionens partikelutsläpp i luften

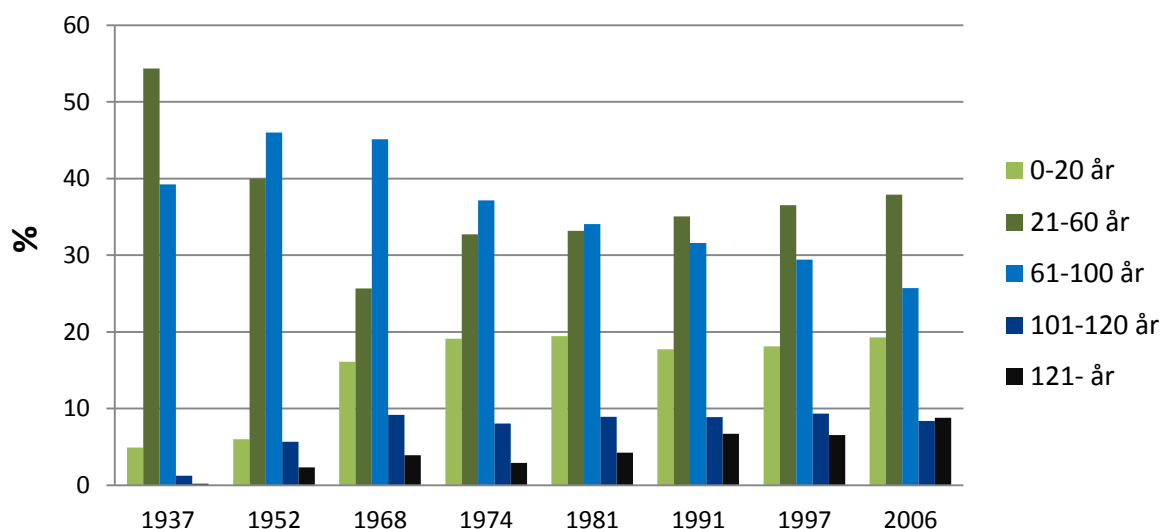

Industrins energiförbrukning

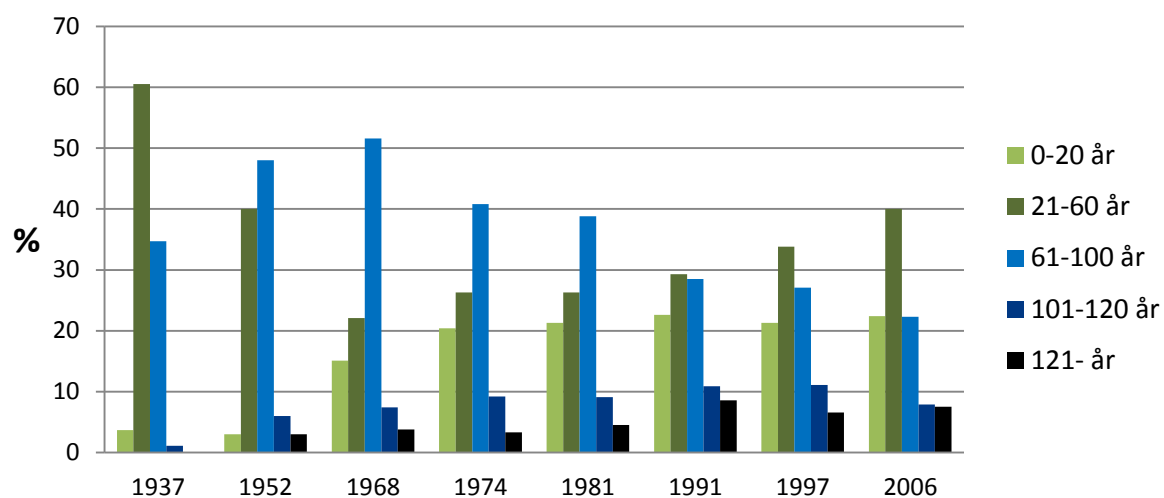

Tema: Mångfalden tryggas

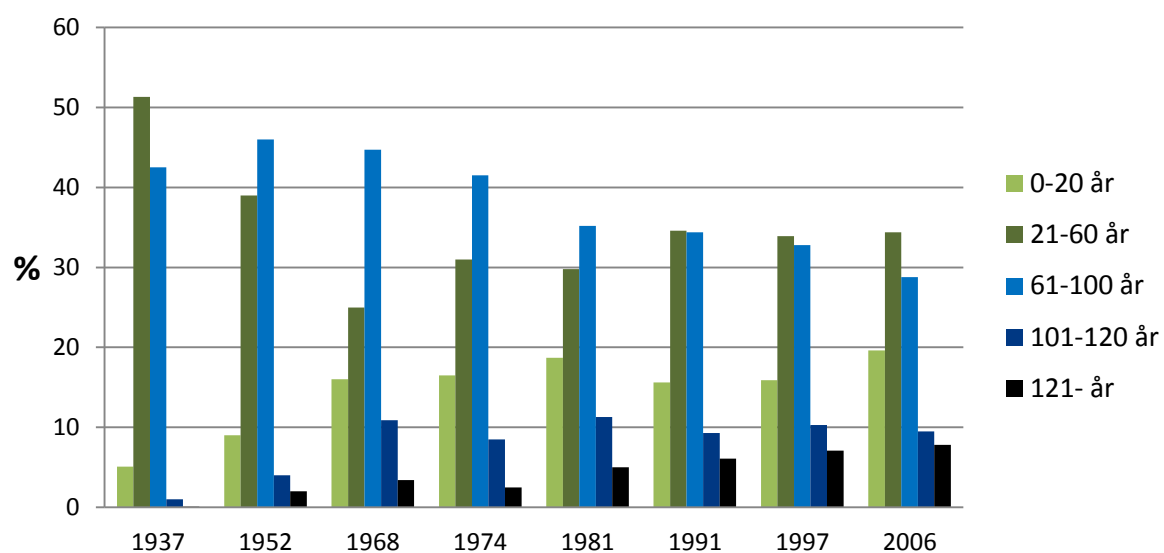
Skogarnas åldersstruktur

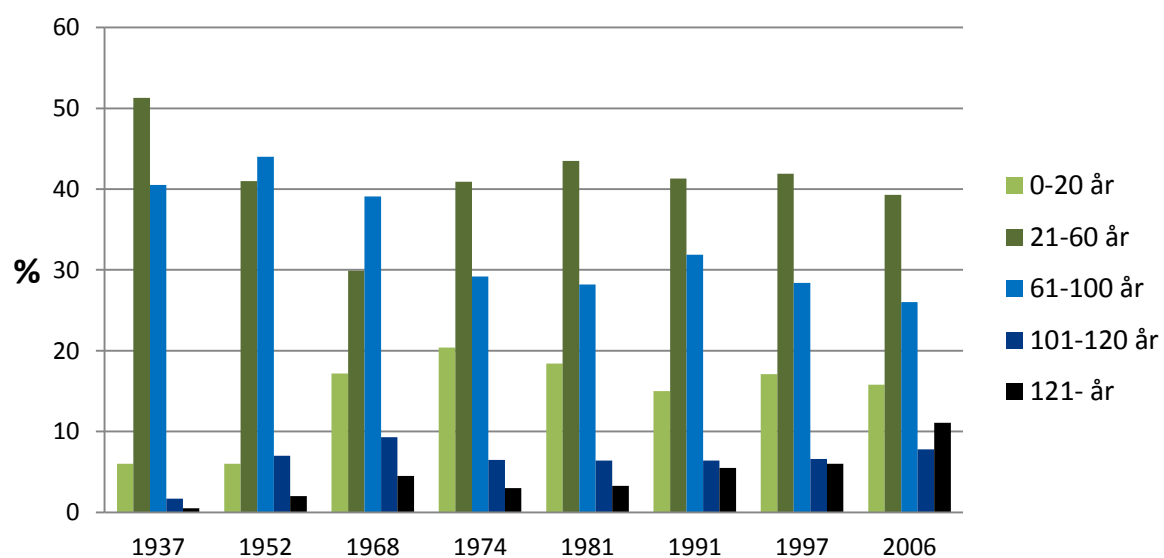
Skogarnas åldersstruktur i Österbotten

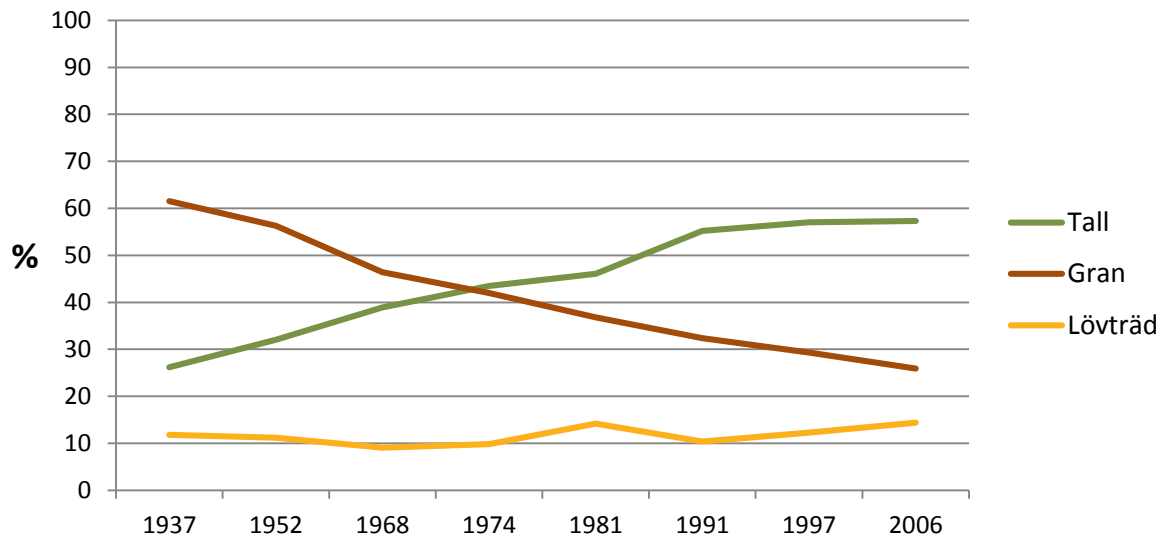
Skogarnas åldersstruktur i Södra Österbotten

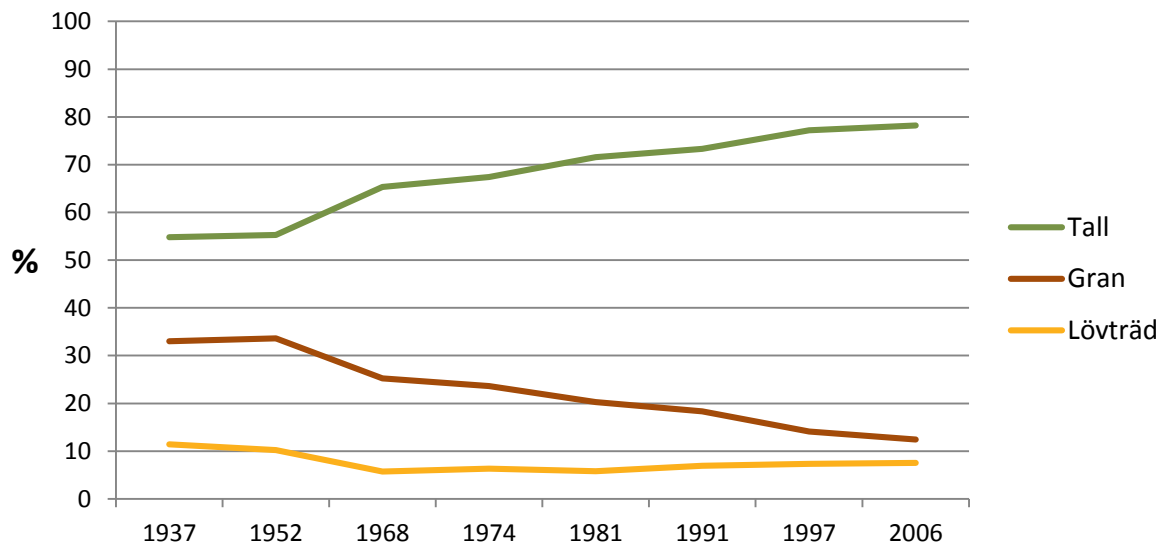
Skogarnas åldersstruktur i Mellersta Österbotten

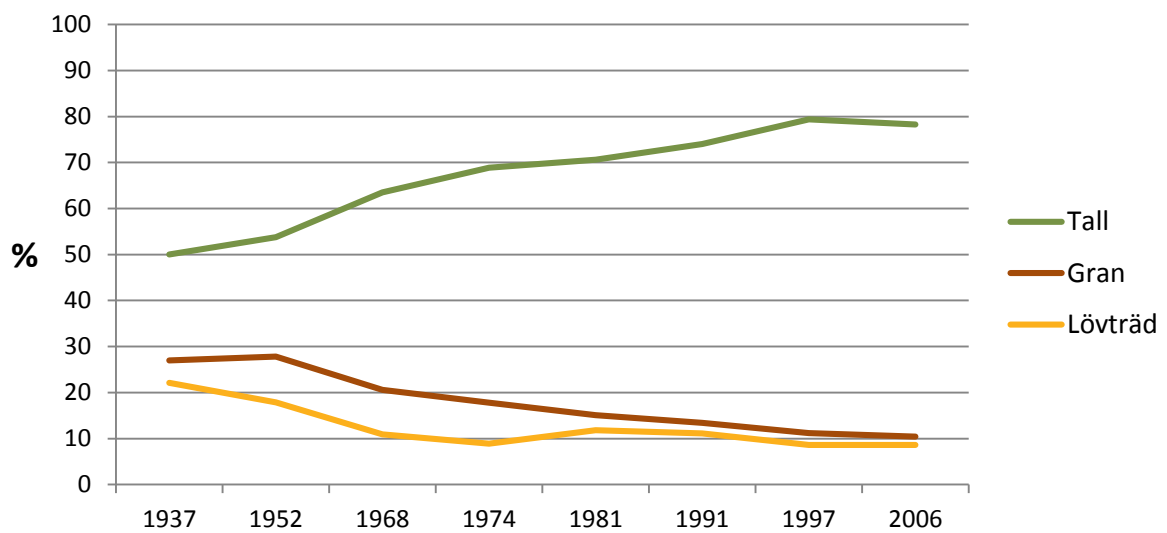
Trädslagsfördelning i Österbotten

Trädslagsfördelning i Södra Österbotten

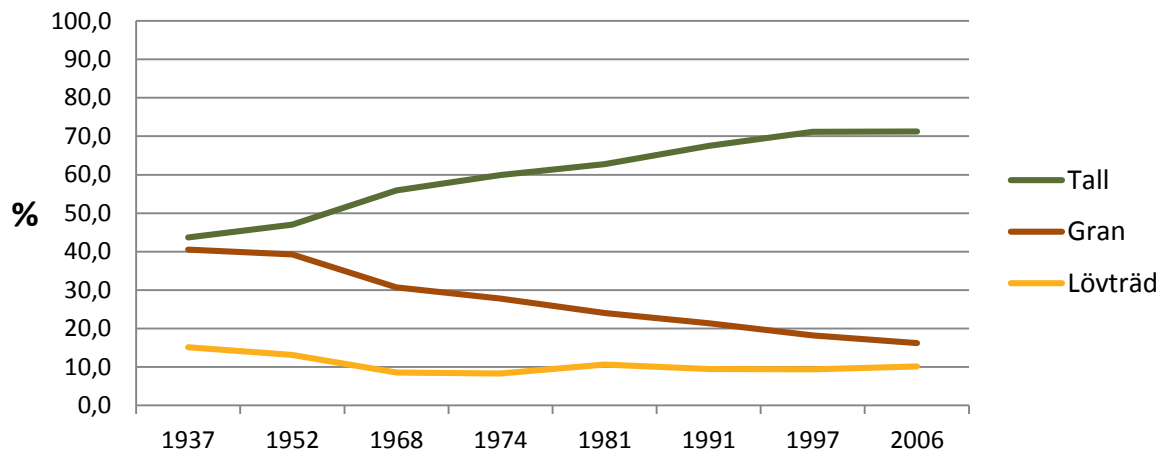

Trädslagsfördelning i Mellersta Österbotten

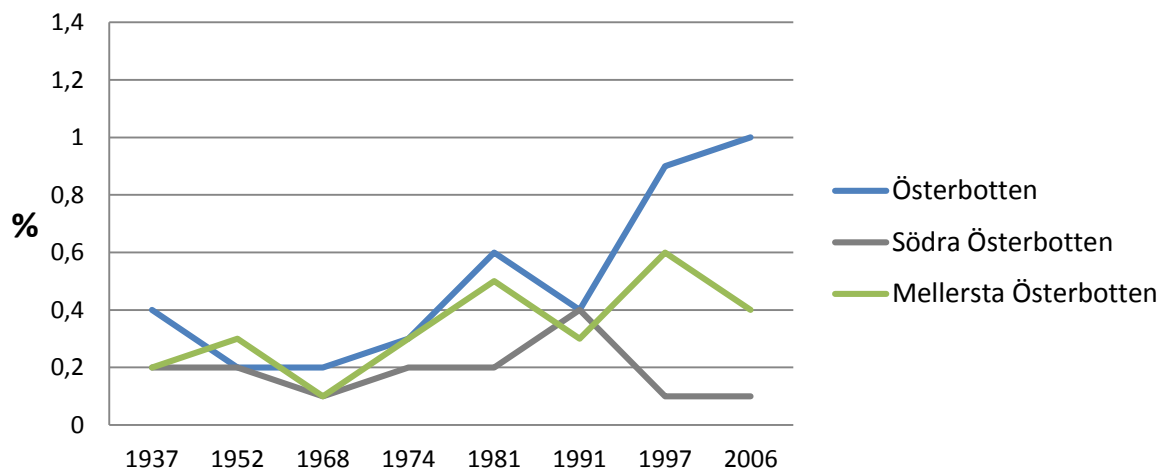

Trädslagsfördelning i Södra Österbotten, Österbotten och Mellersta Österbotten

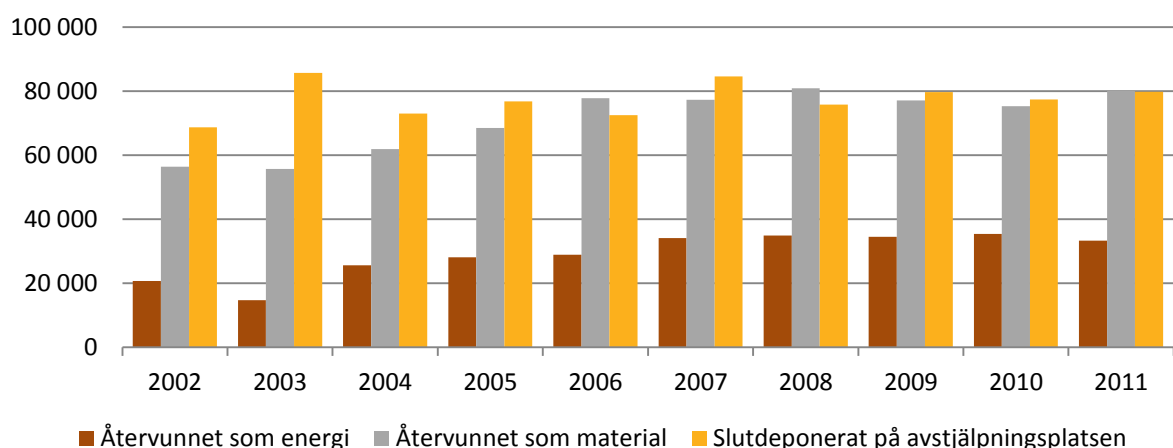

Aspens andel av trädbeståndet

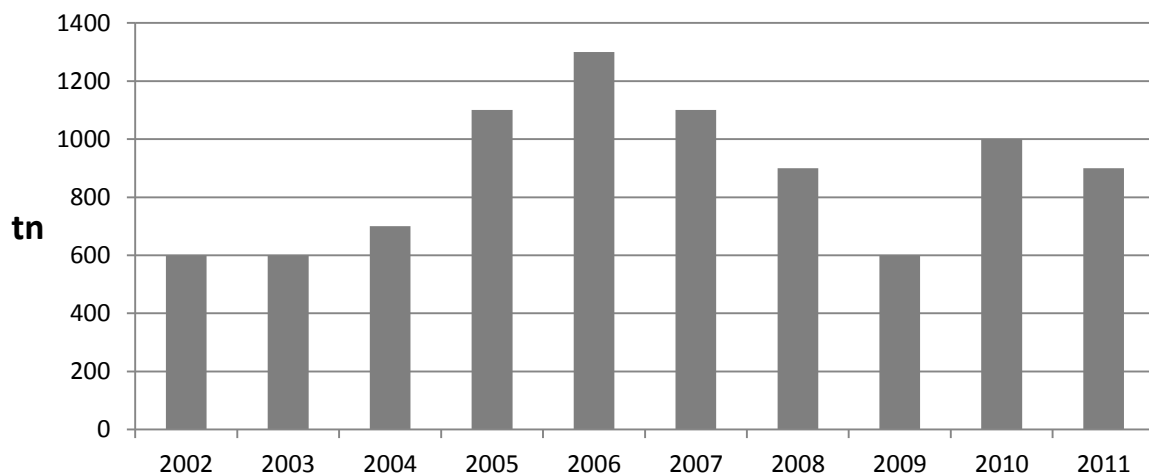

Tema: Miljömedvetenheten främjas och hållbar utveckling

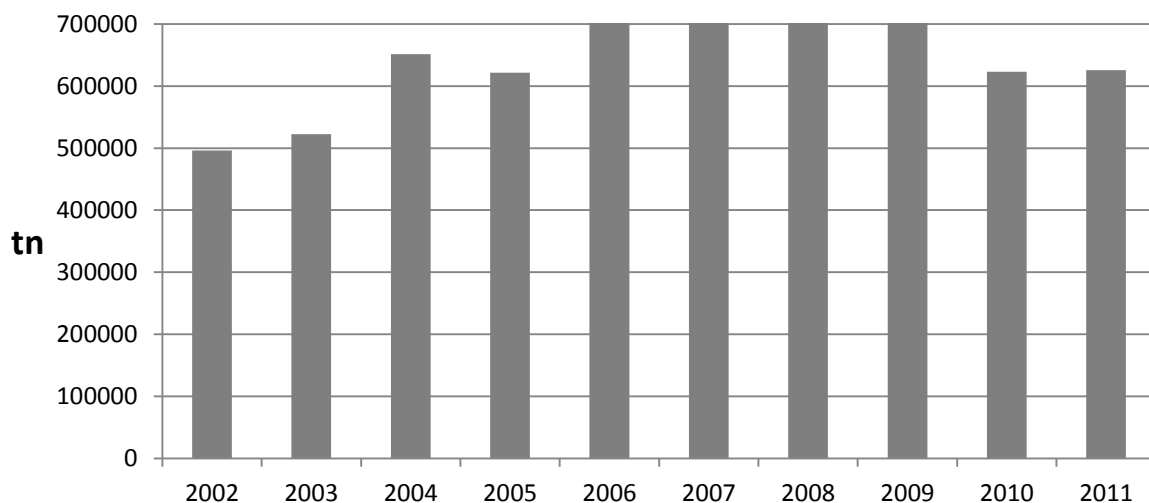
Behandling av samhällsavfall i NTM-centralen i Södra Österbottens område (ton)

**Mängden problemavfall från samhällen i NTM-centralen i
Södra Österbottens område**

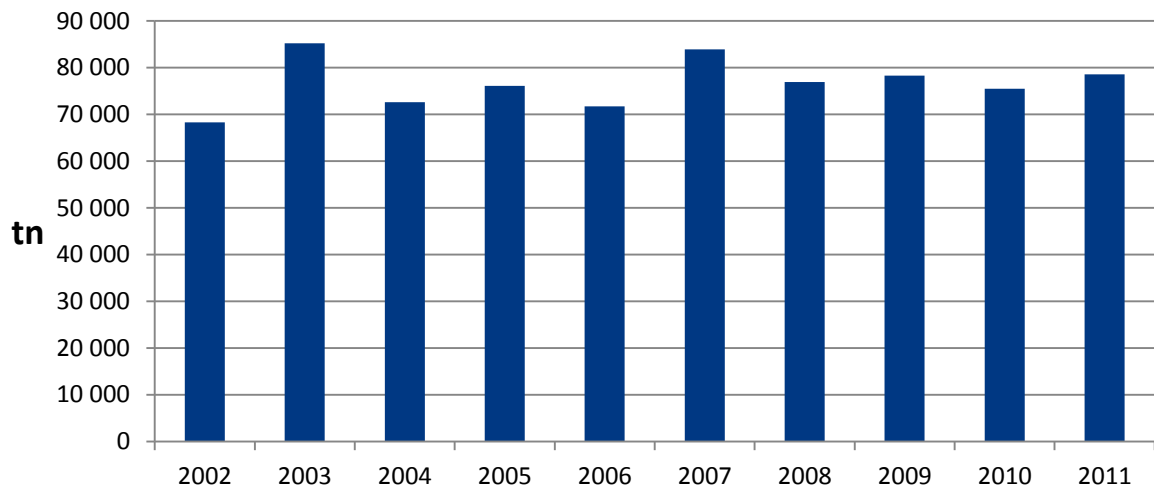
**Mängden problemavfall från industrin i NTM-centralen i
Södra Österbottens område**

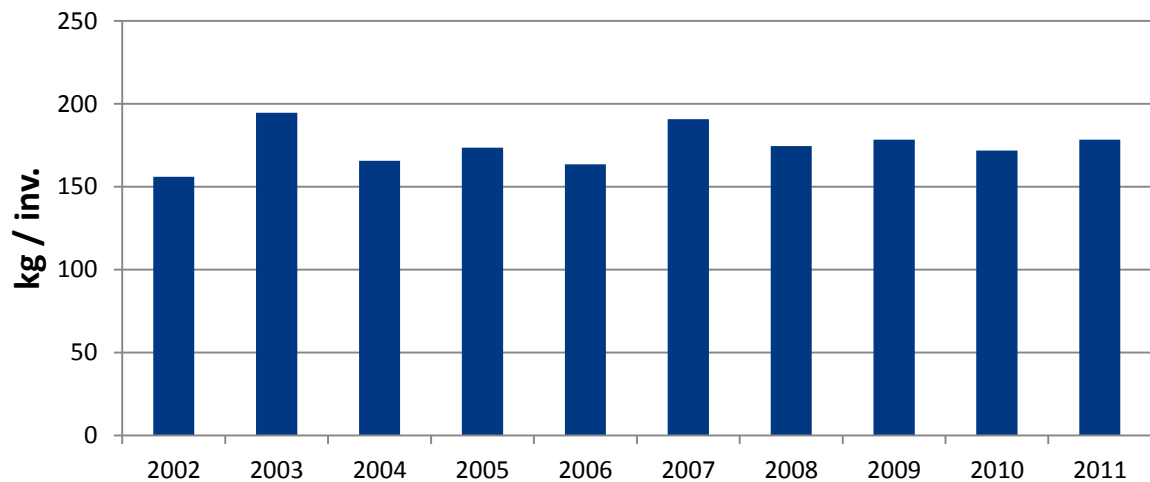
**Kompostering och förbränning av avfall i NTM-centralen i
Södra Österbottens område**

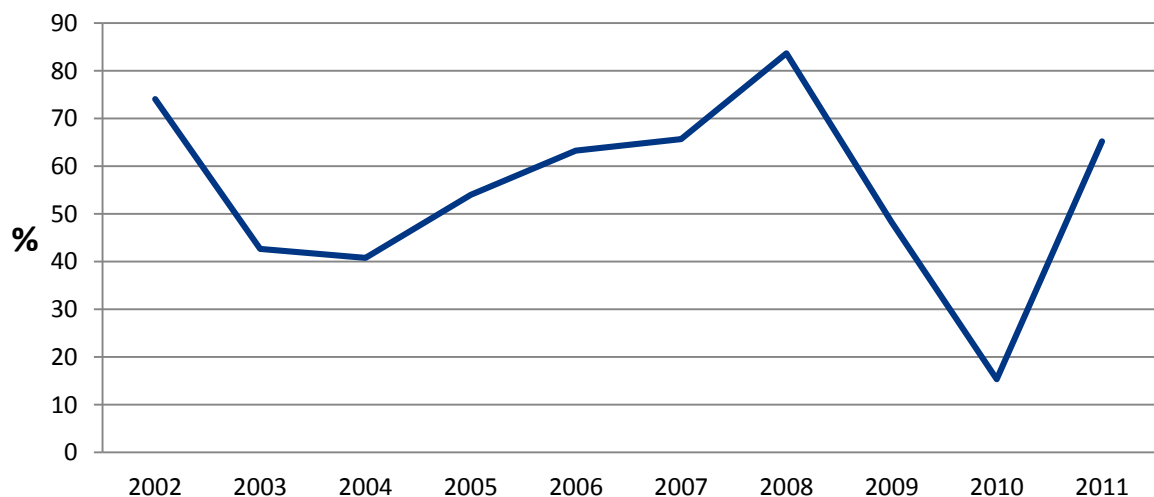
**Blandat avfall som deponerats på avstjälningsplatsen i
NTM-centralen i Södra Österbottens område**

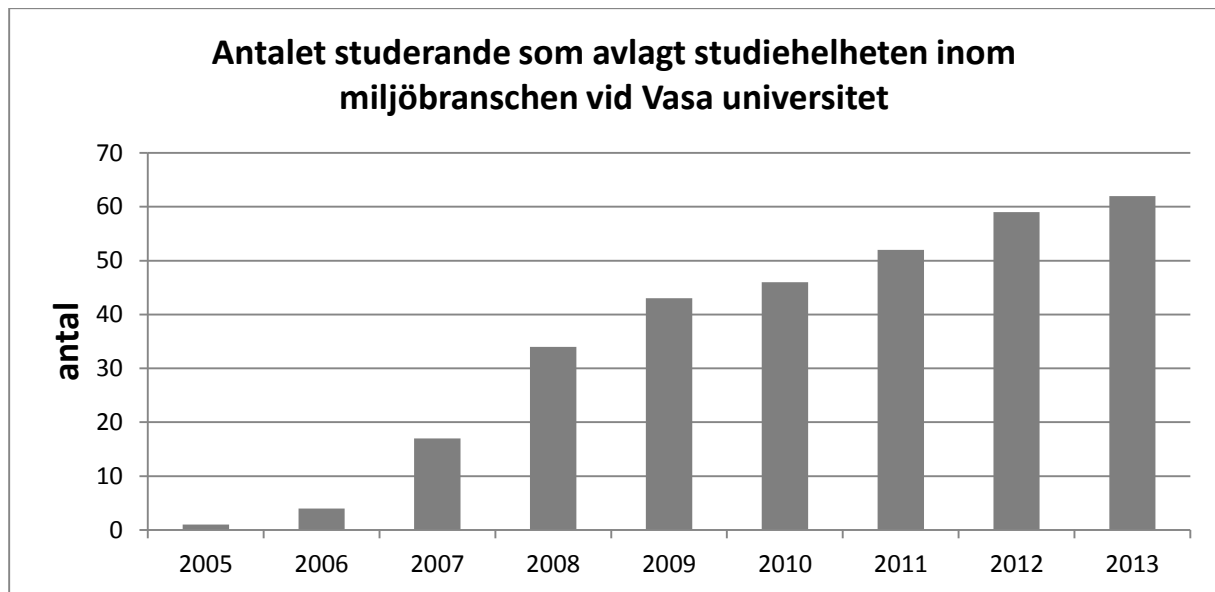

**Blandat avfall som deponerats på avstjälningsplatsen i
NTM-centralen i Södra Österbottens område**

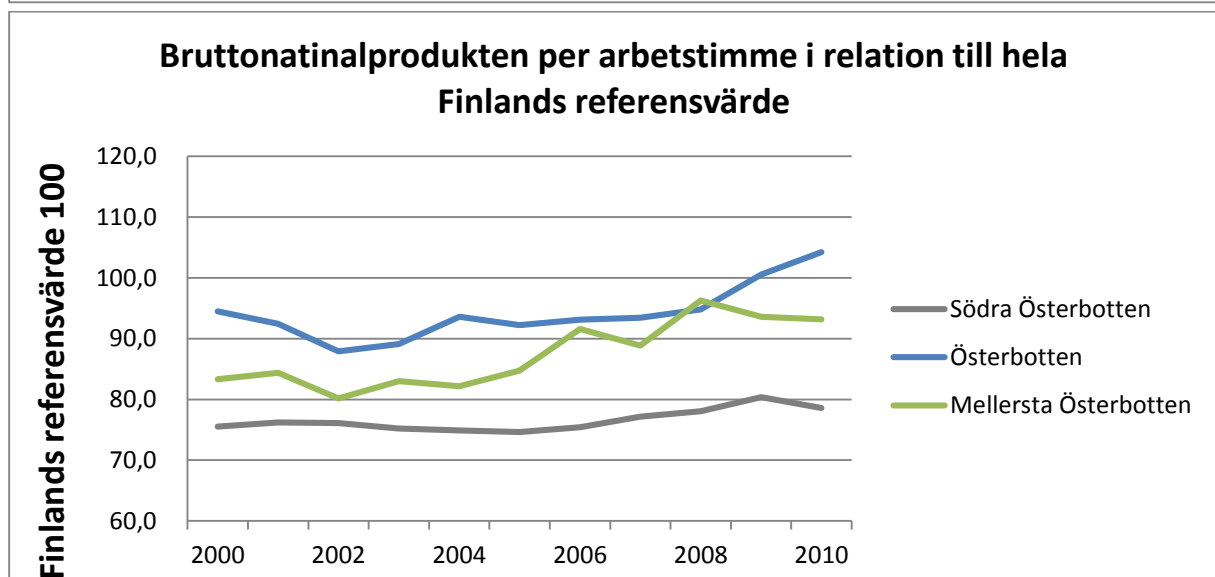
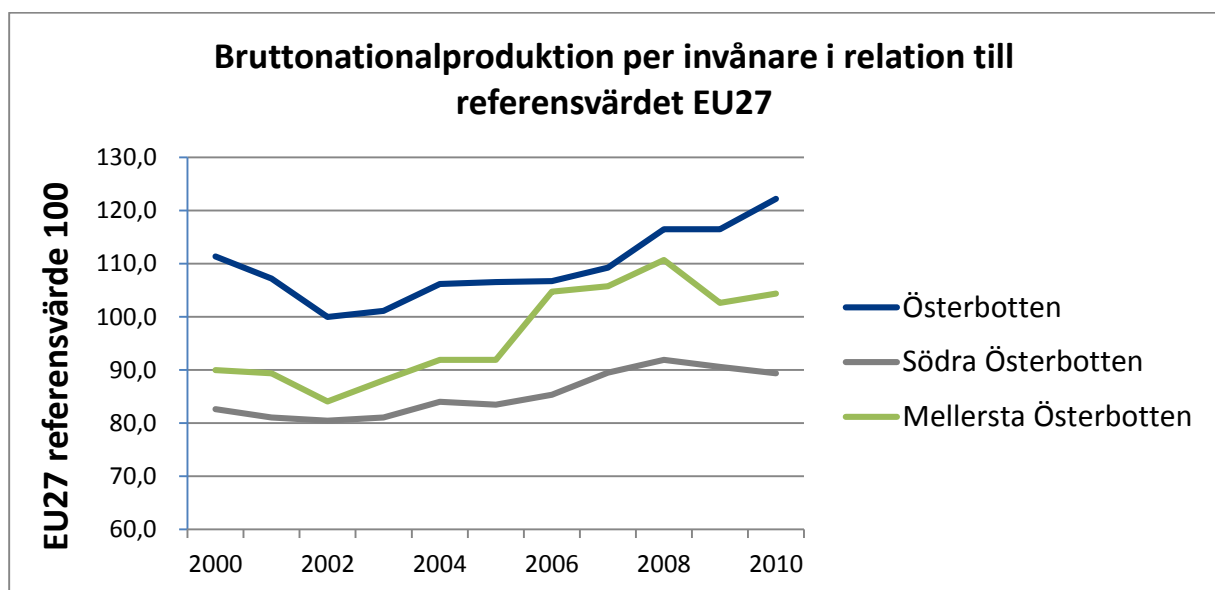

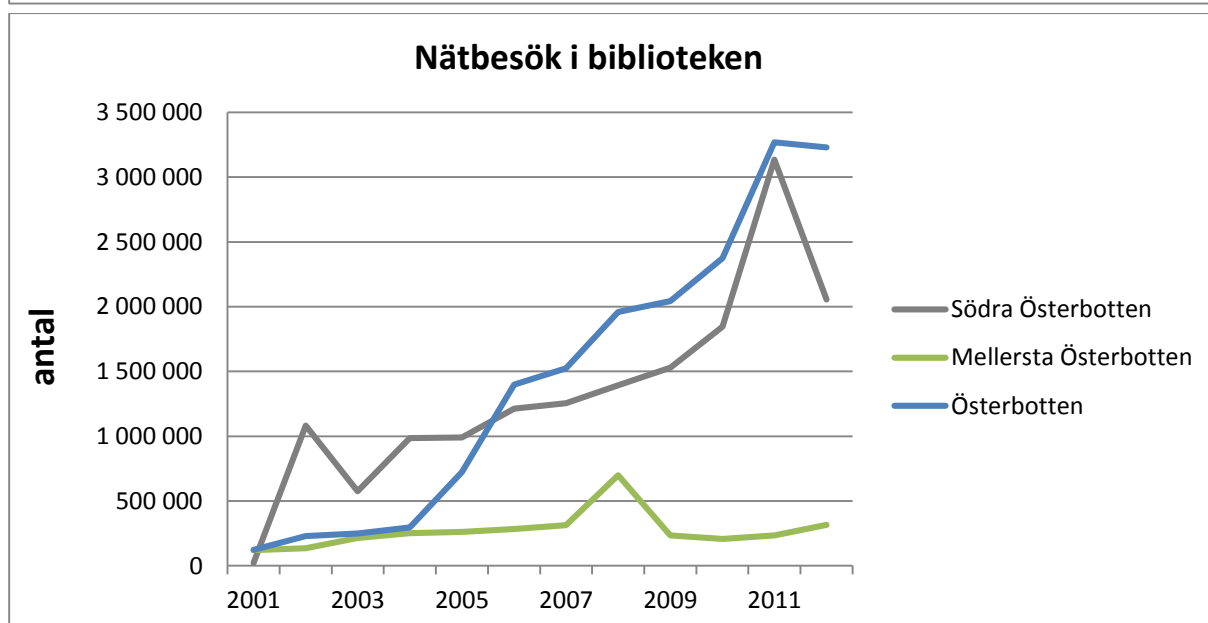
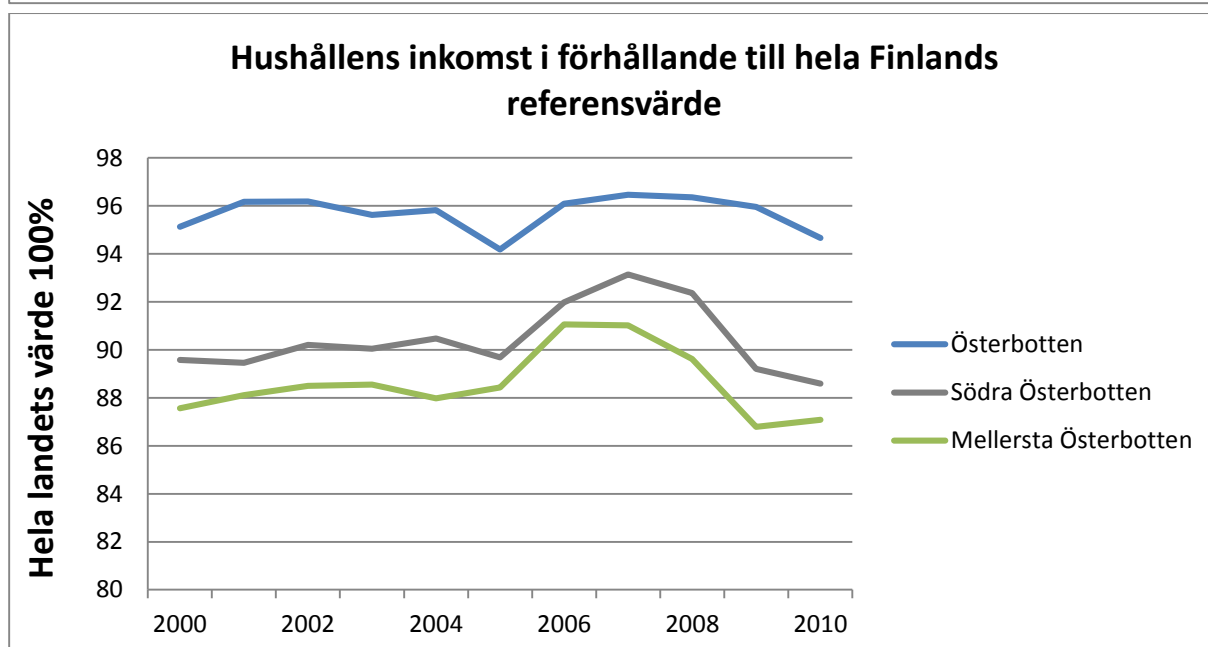
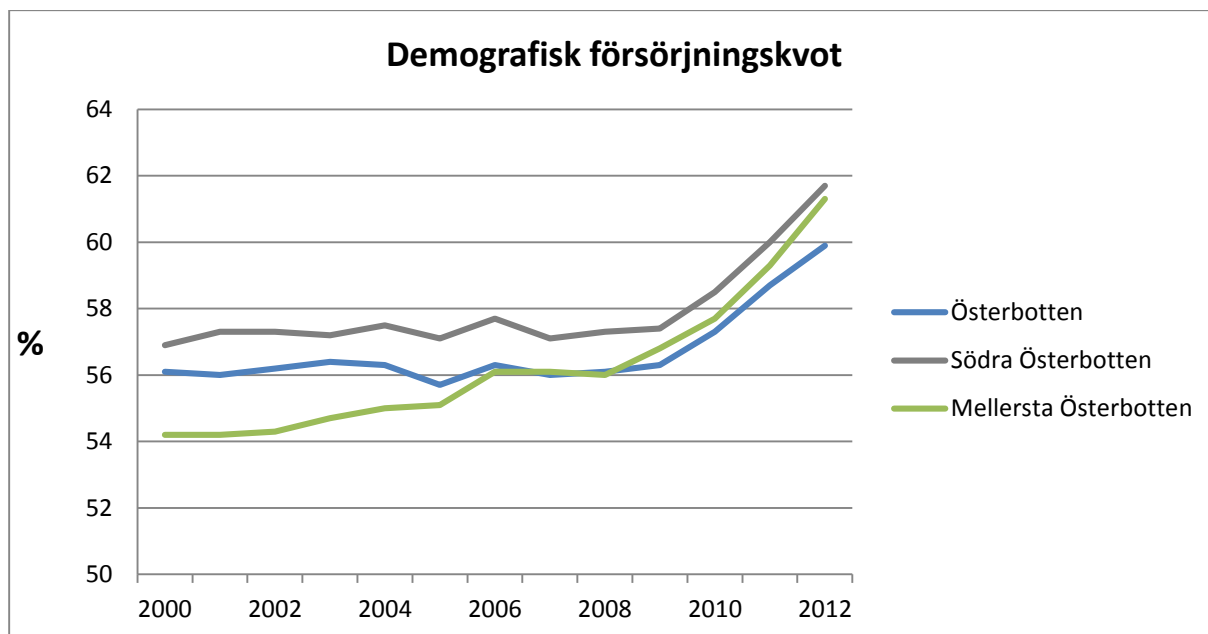
**Återvinningsgraden för avfall från energiproduktionen i NTM-
centralen i Södra Österbottens område**

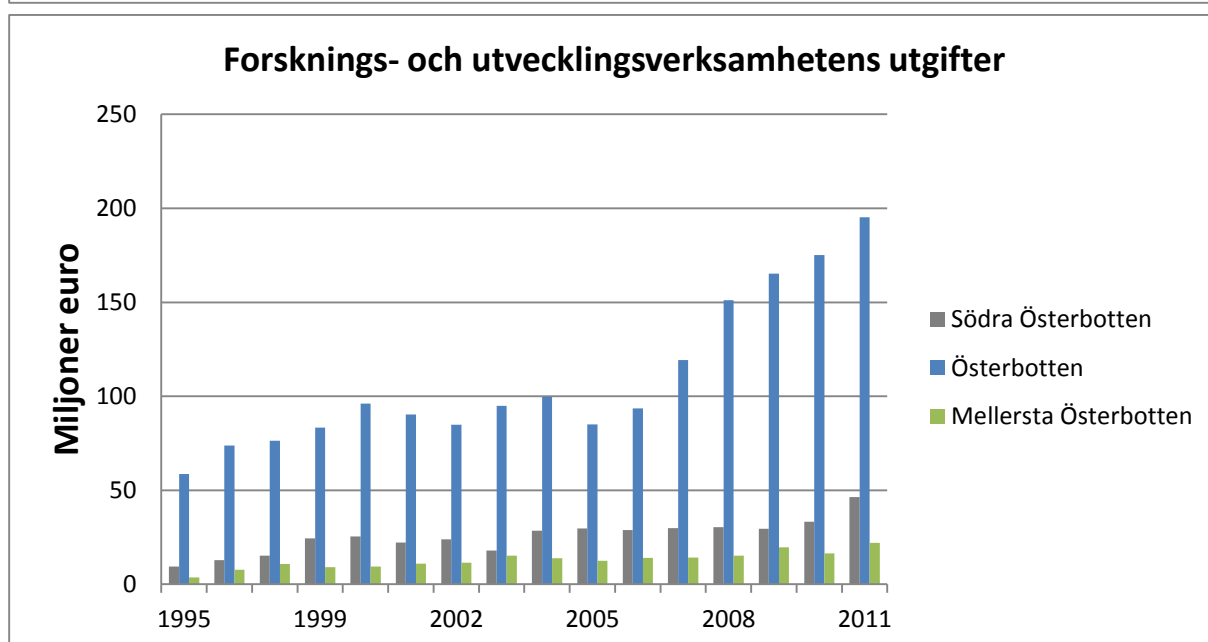
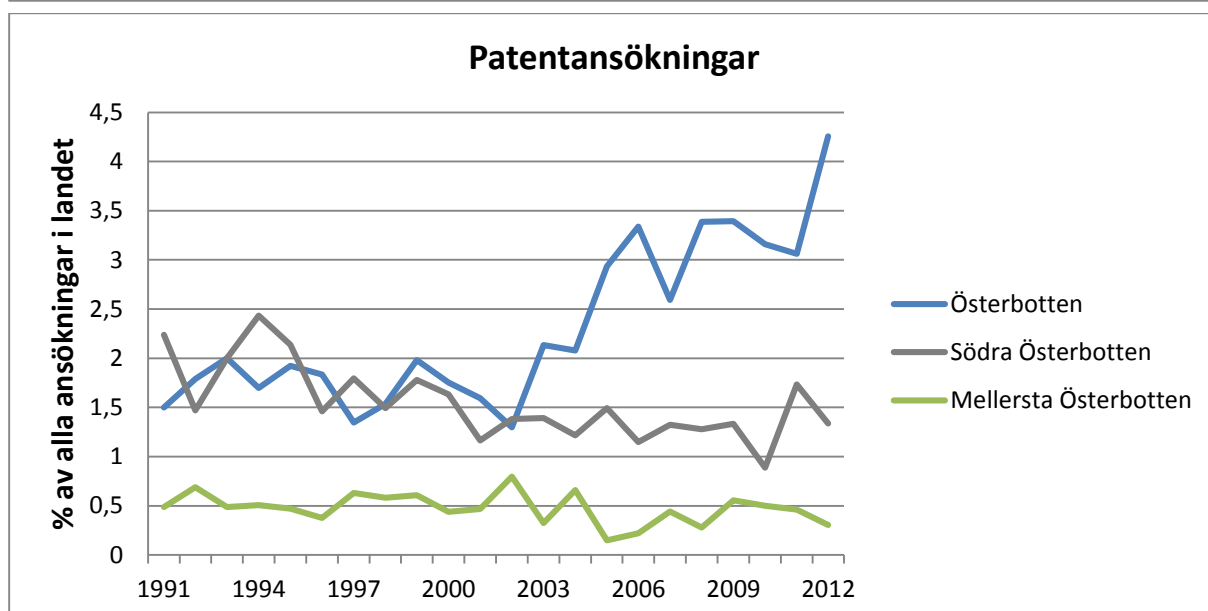
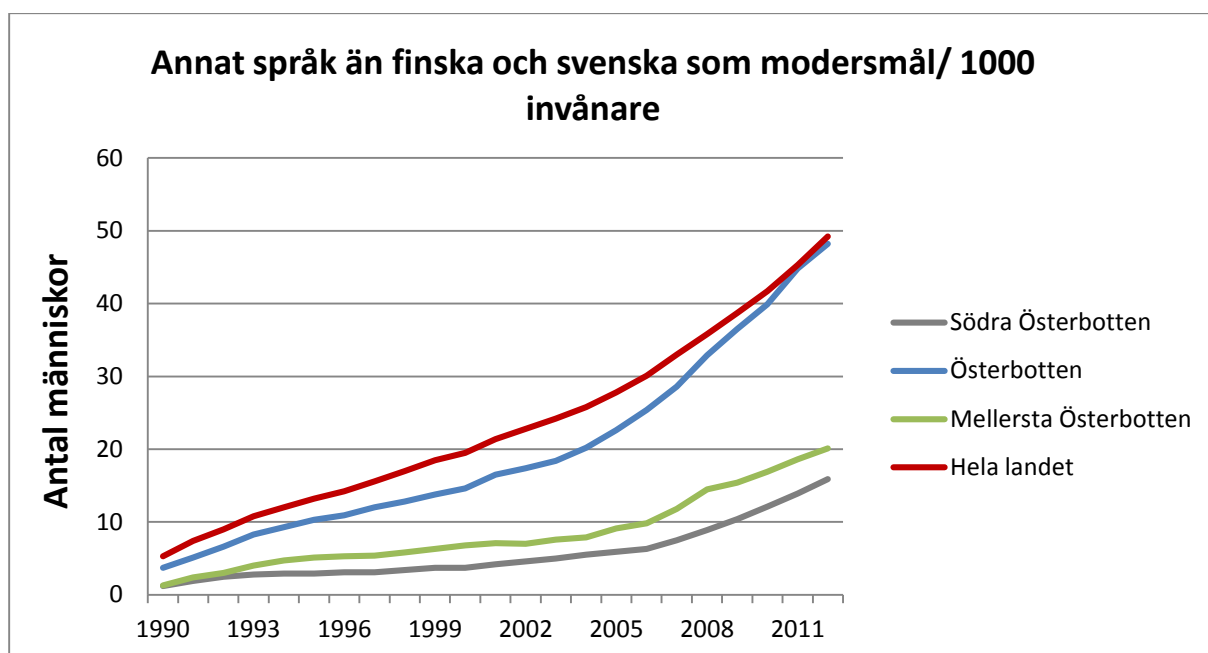

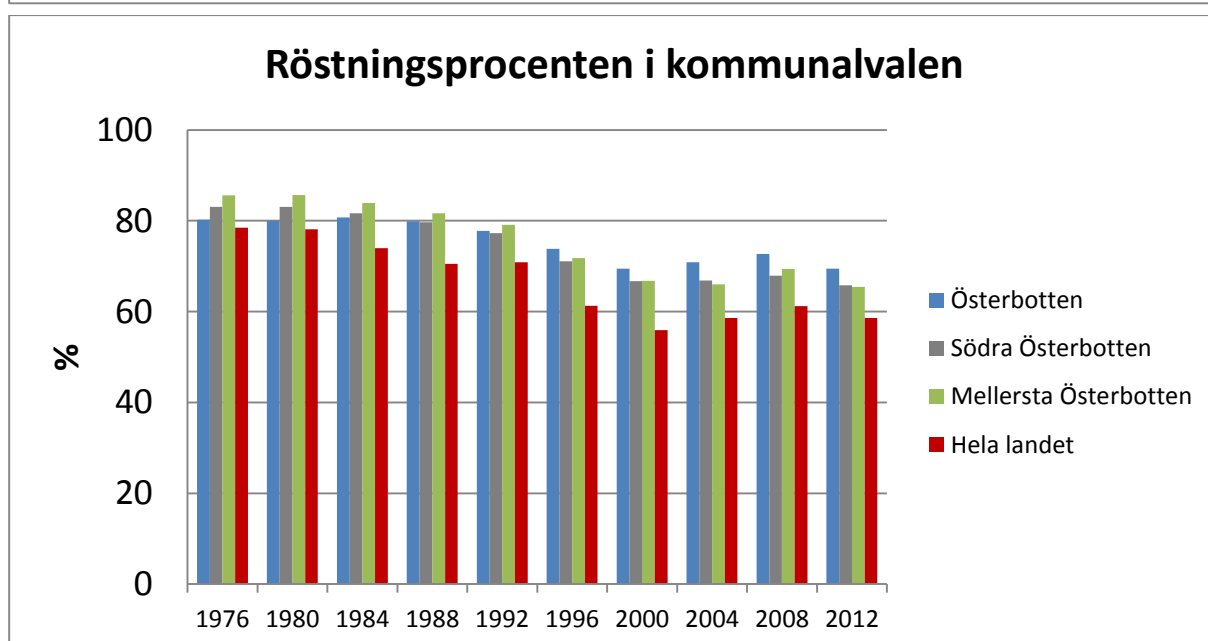
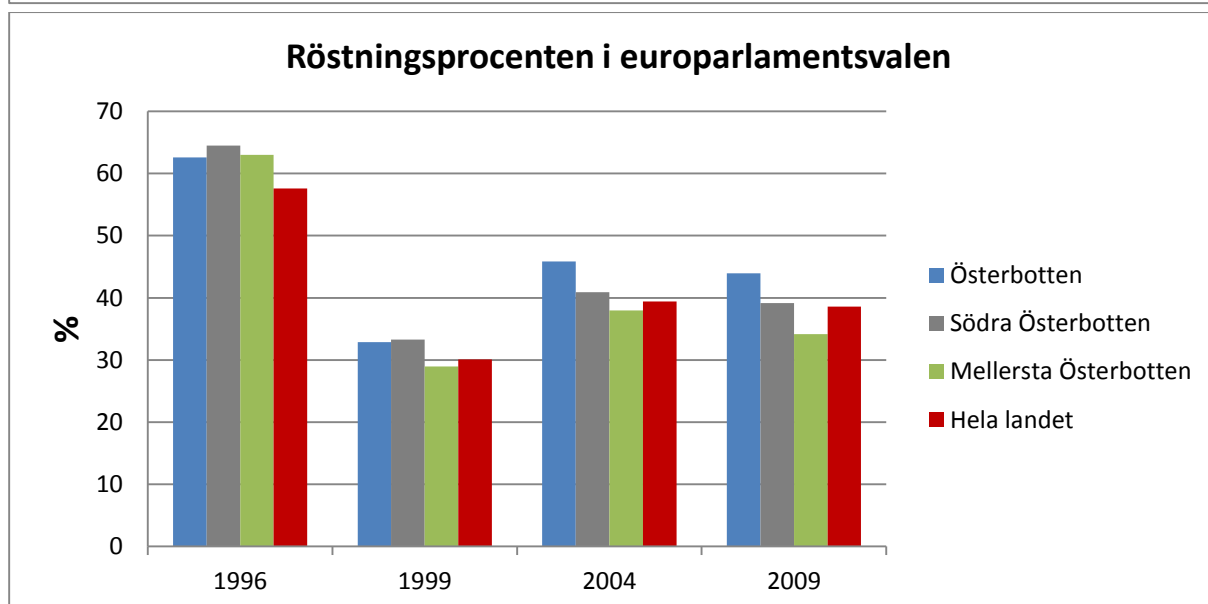
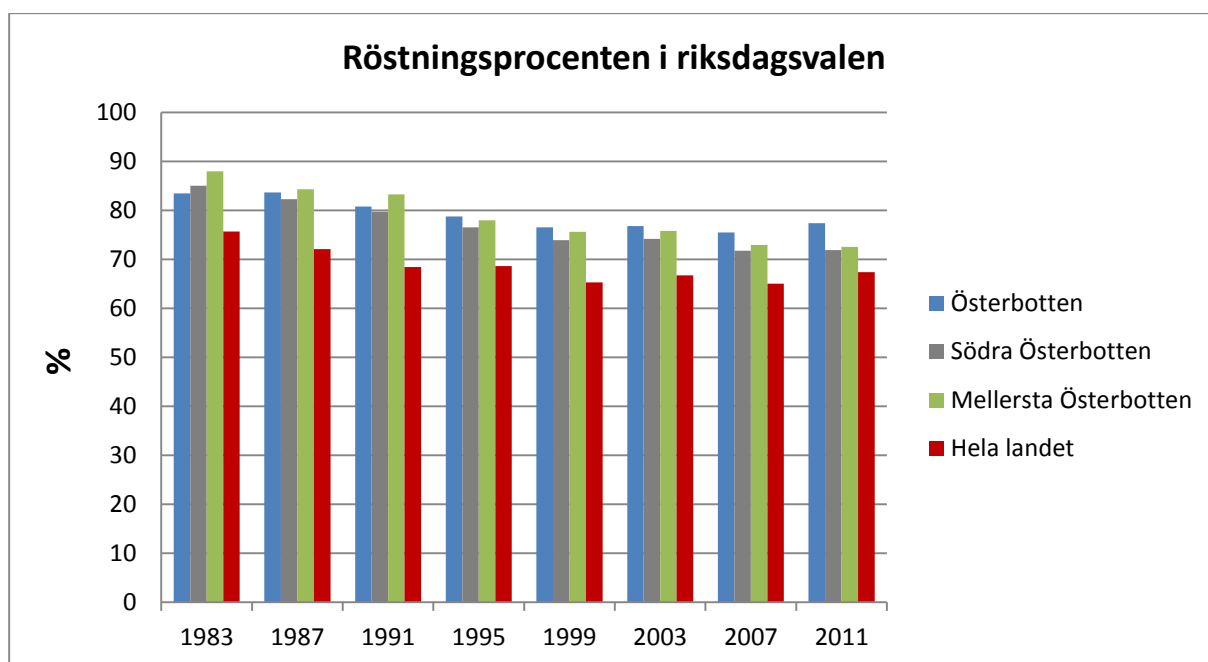
Tema: Hållbar utveckling (social och ekonomisk)

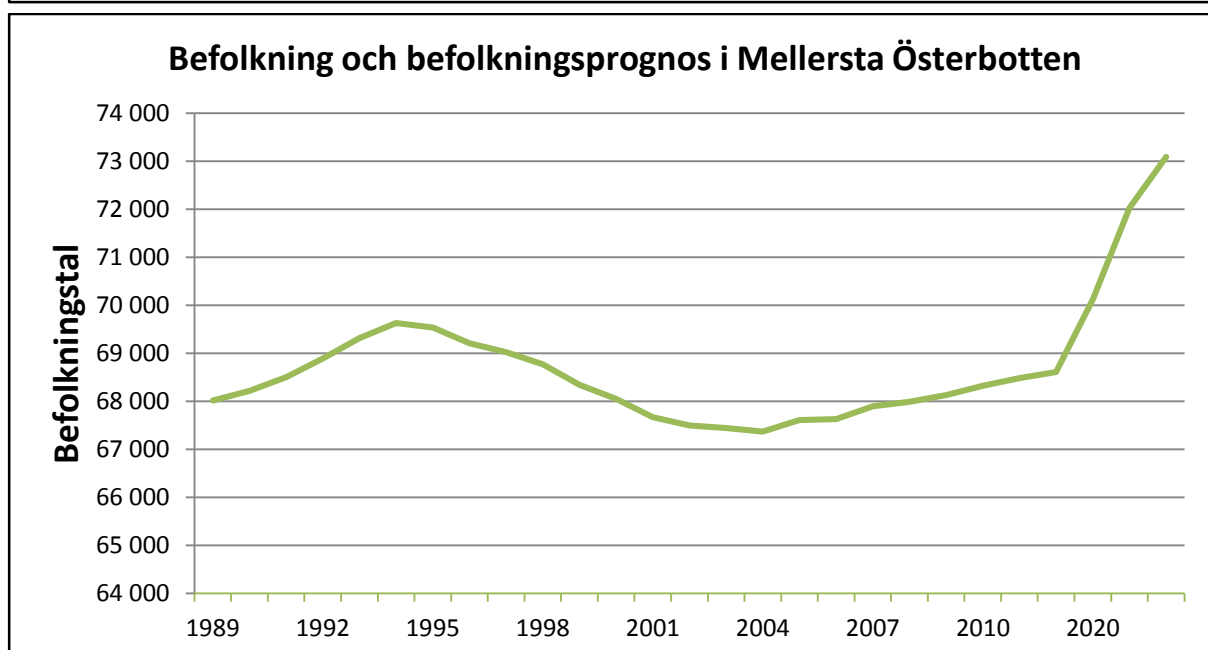
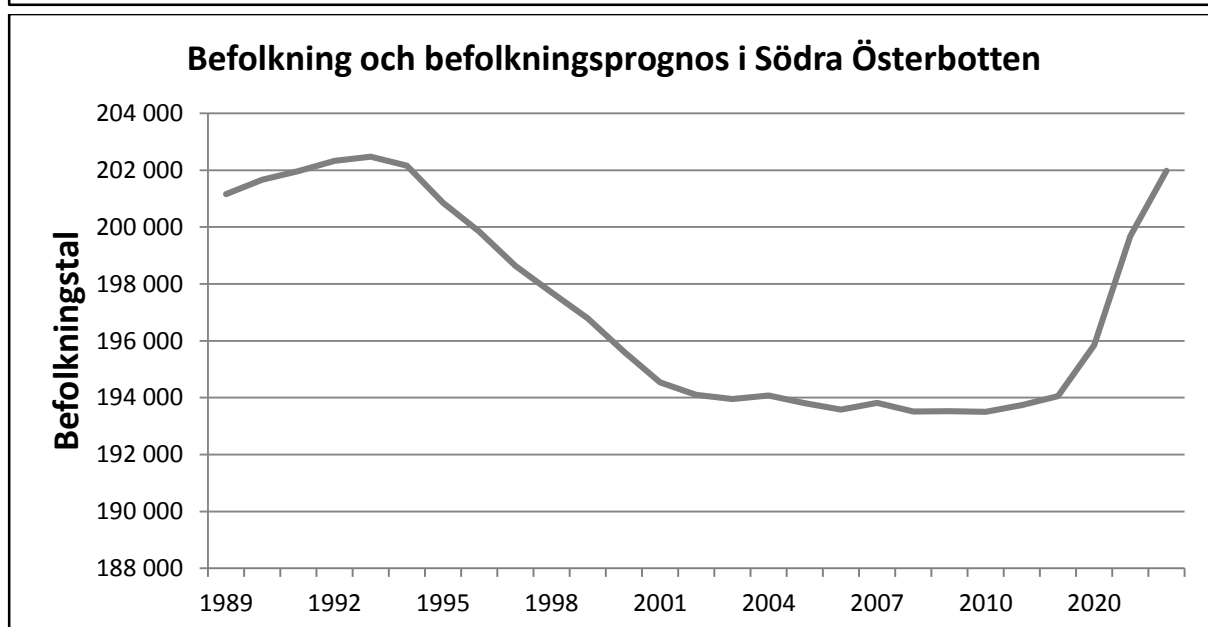
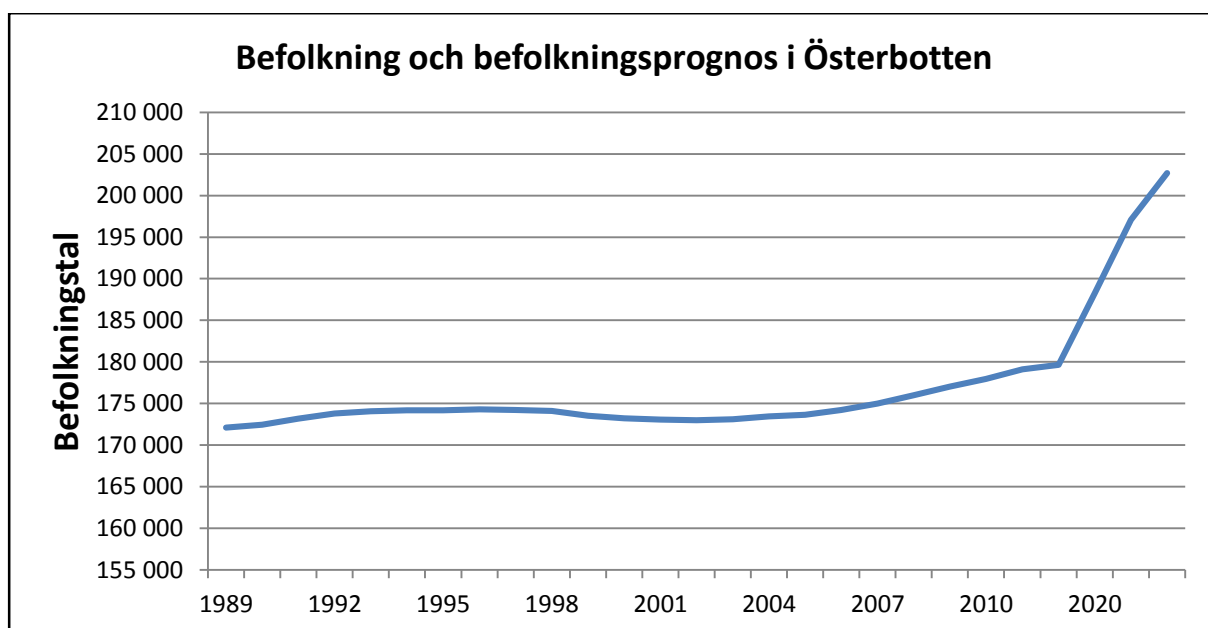

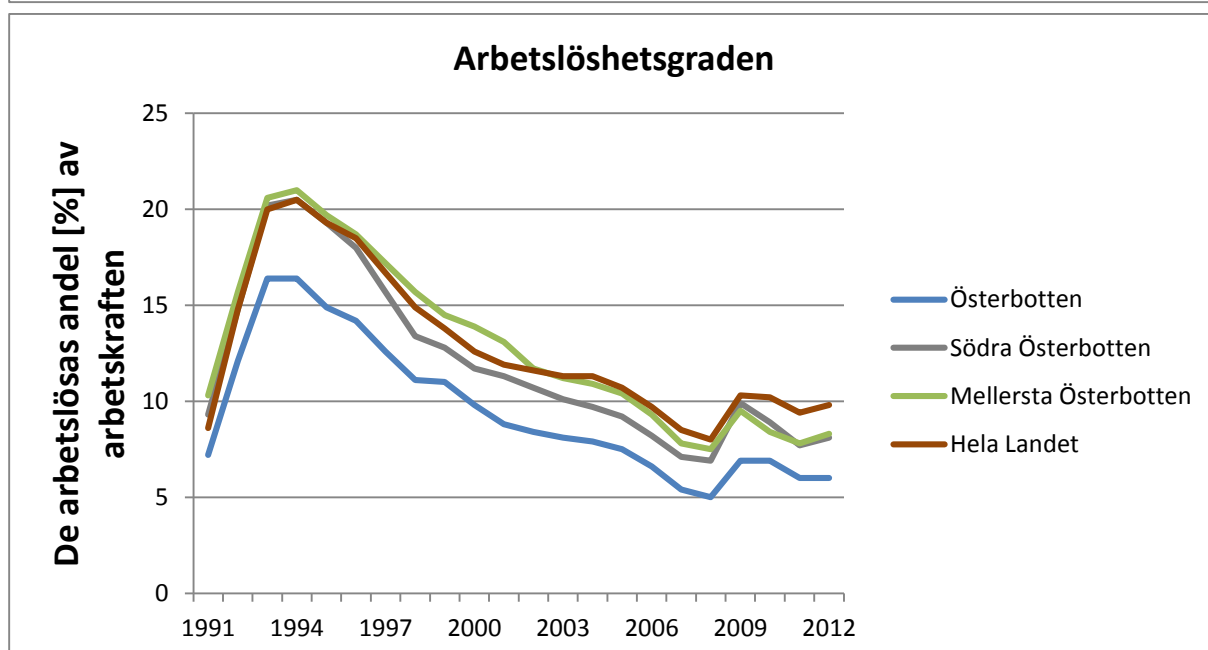
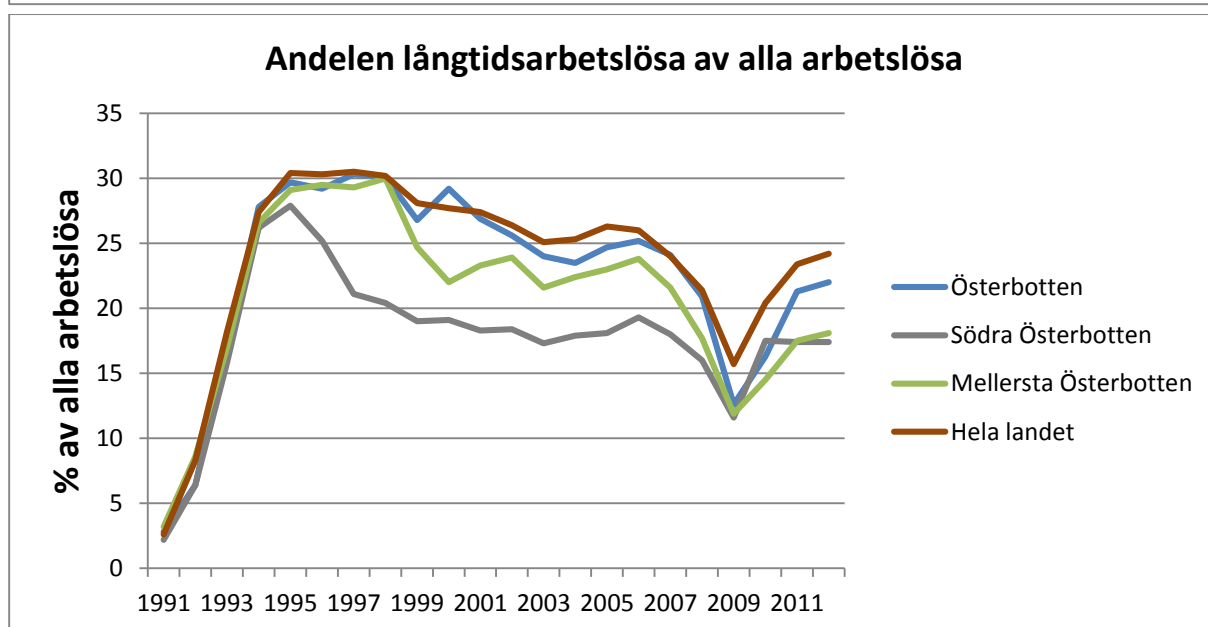
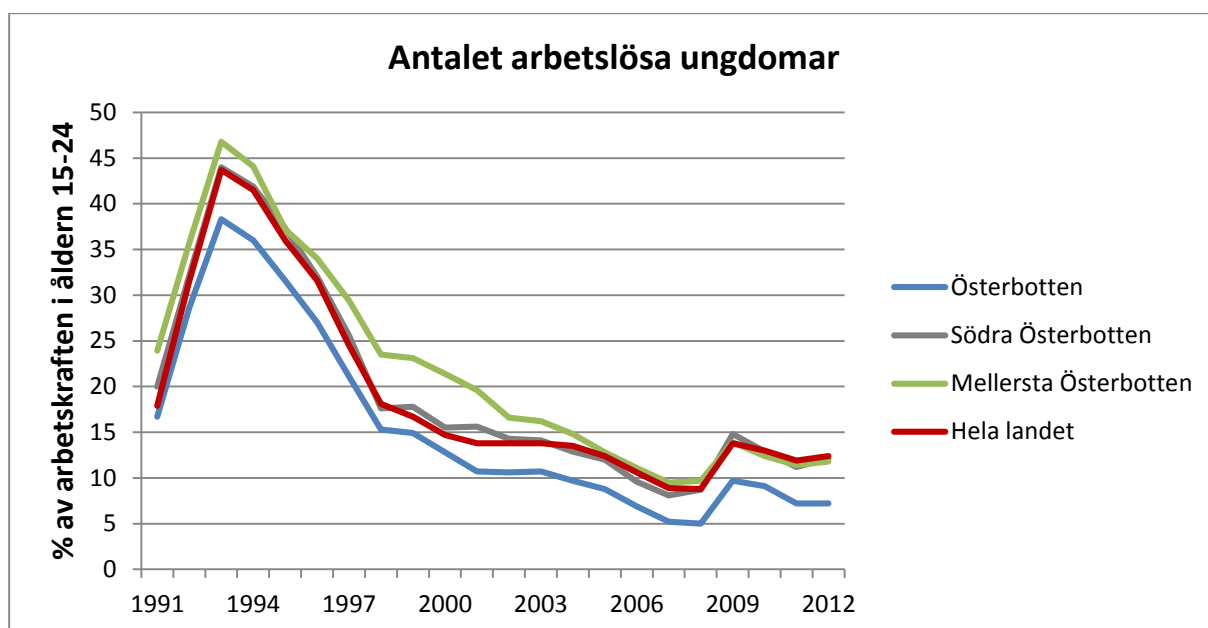

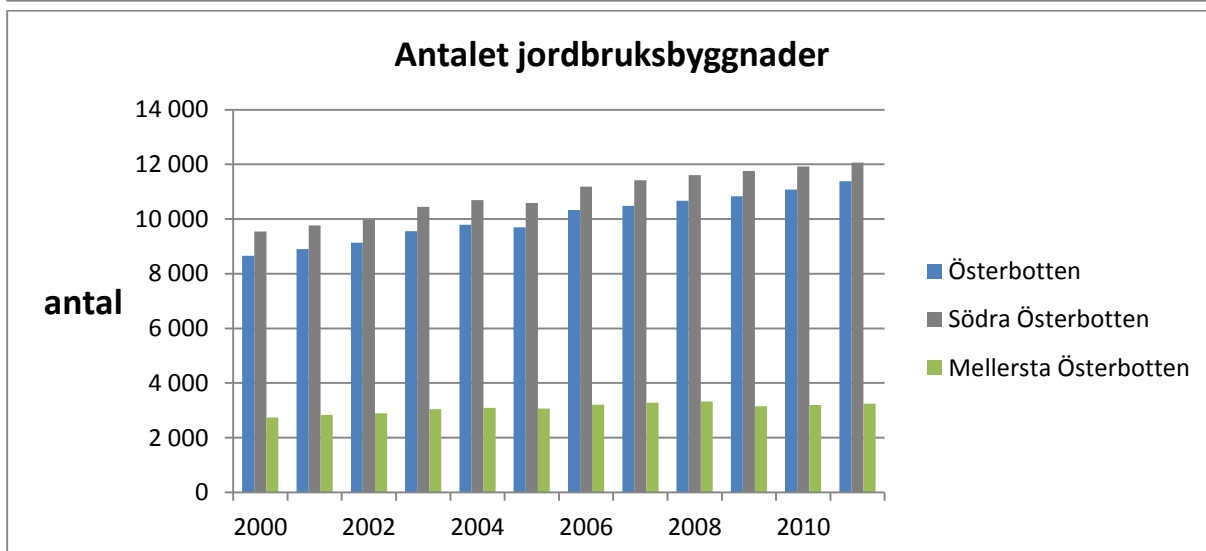
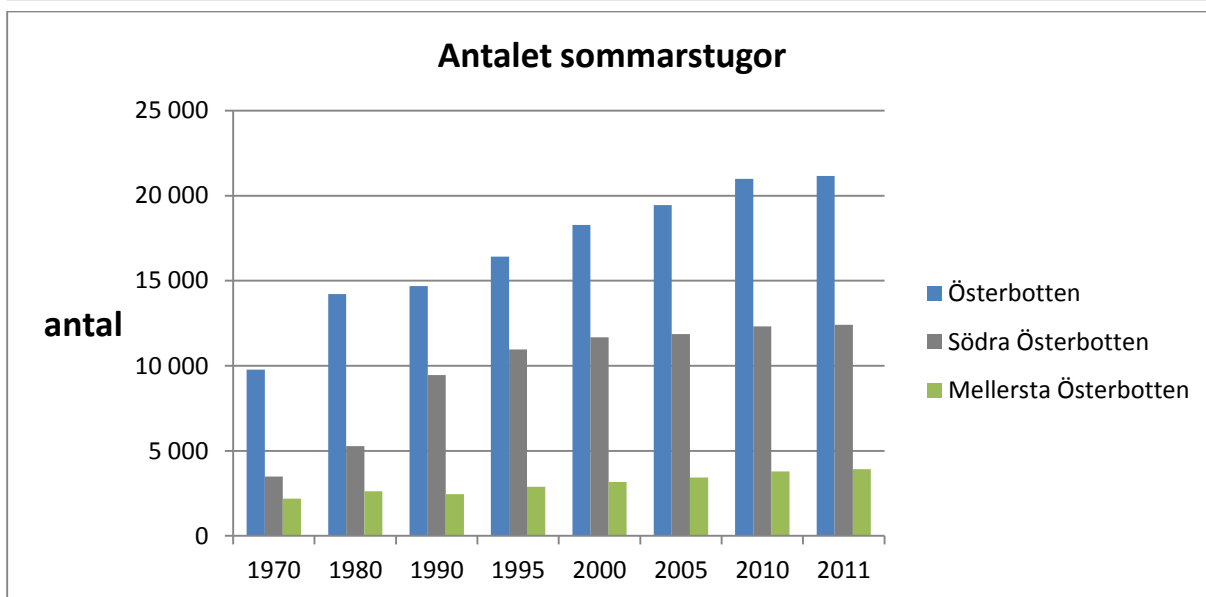
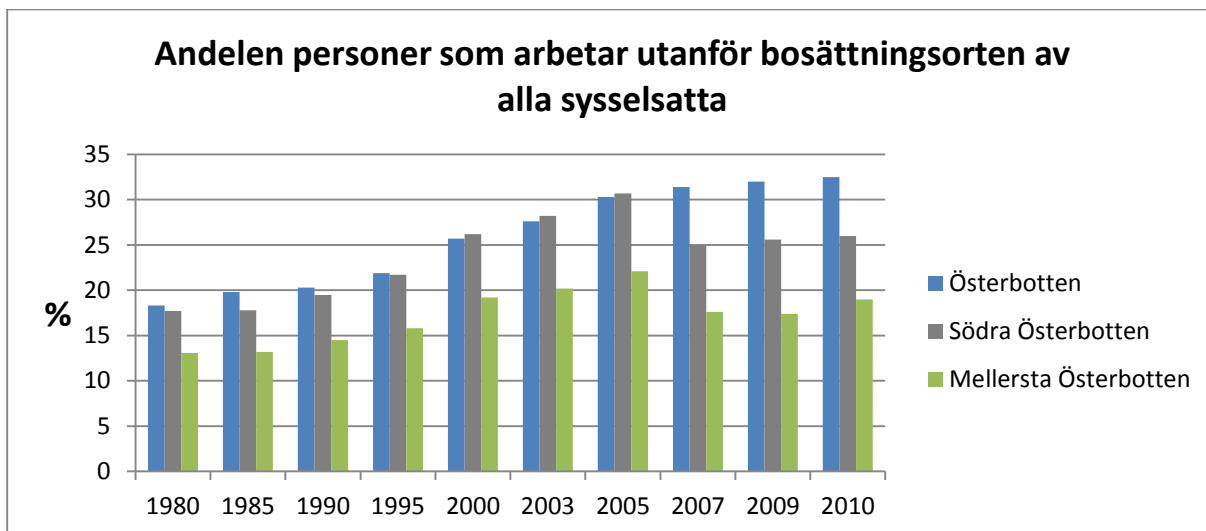

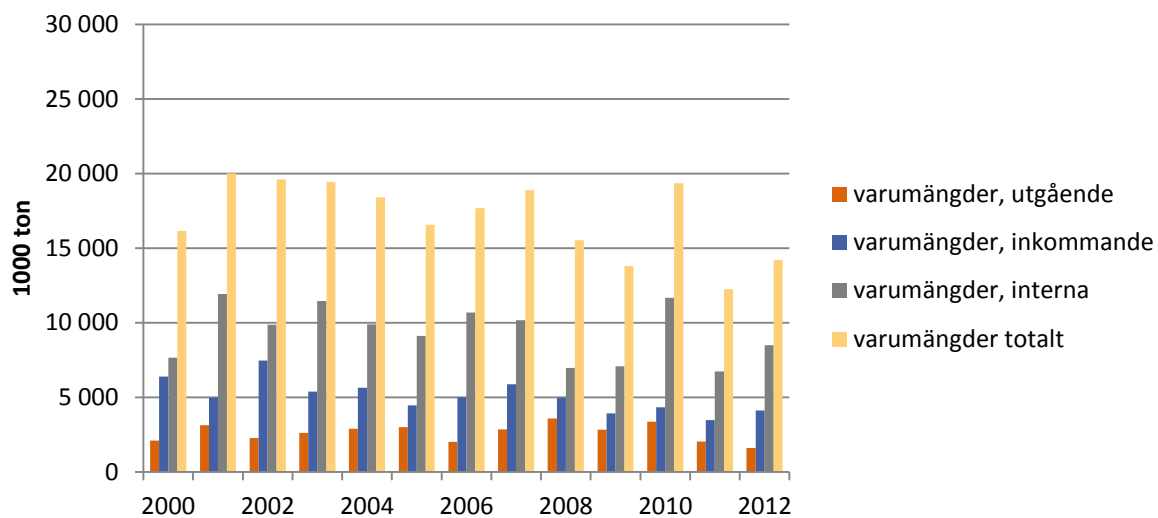

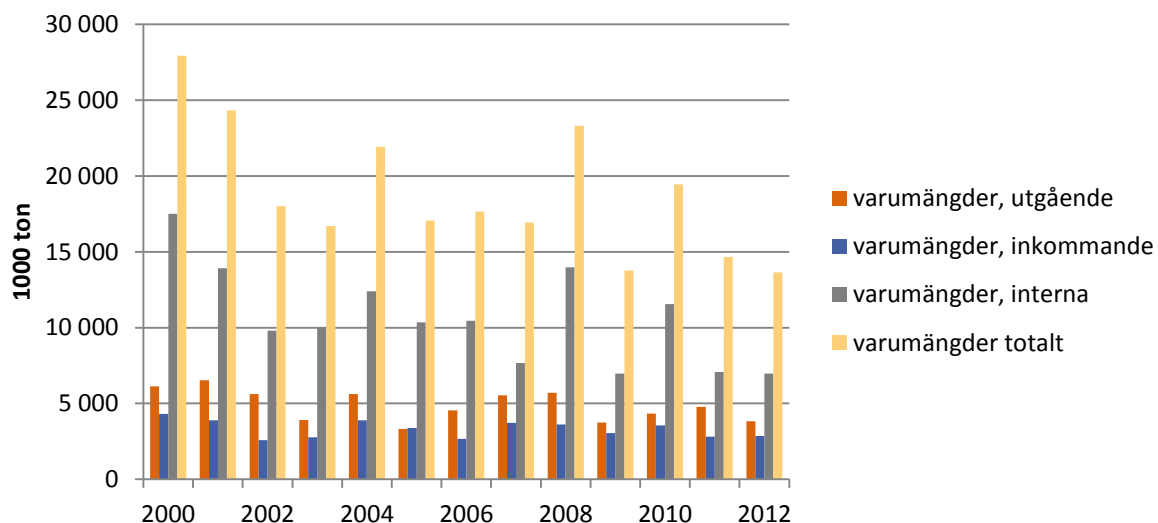
Indikatorer som beskriver förändringar i verksamhetsmiljön

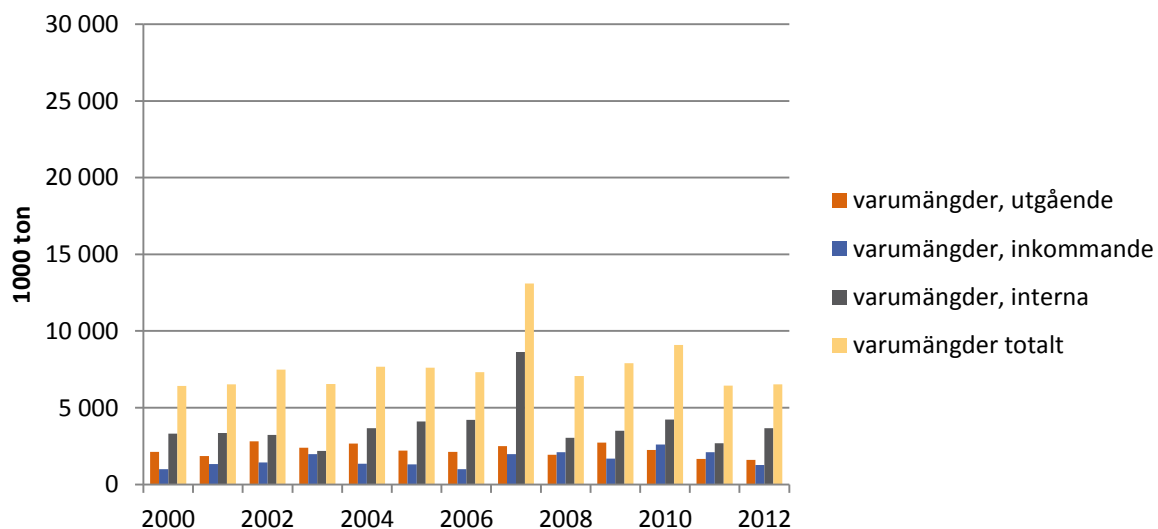
Mängden transporterat gods i Österbotten

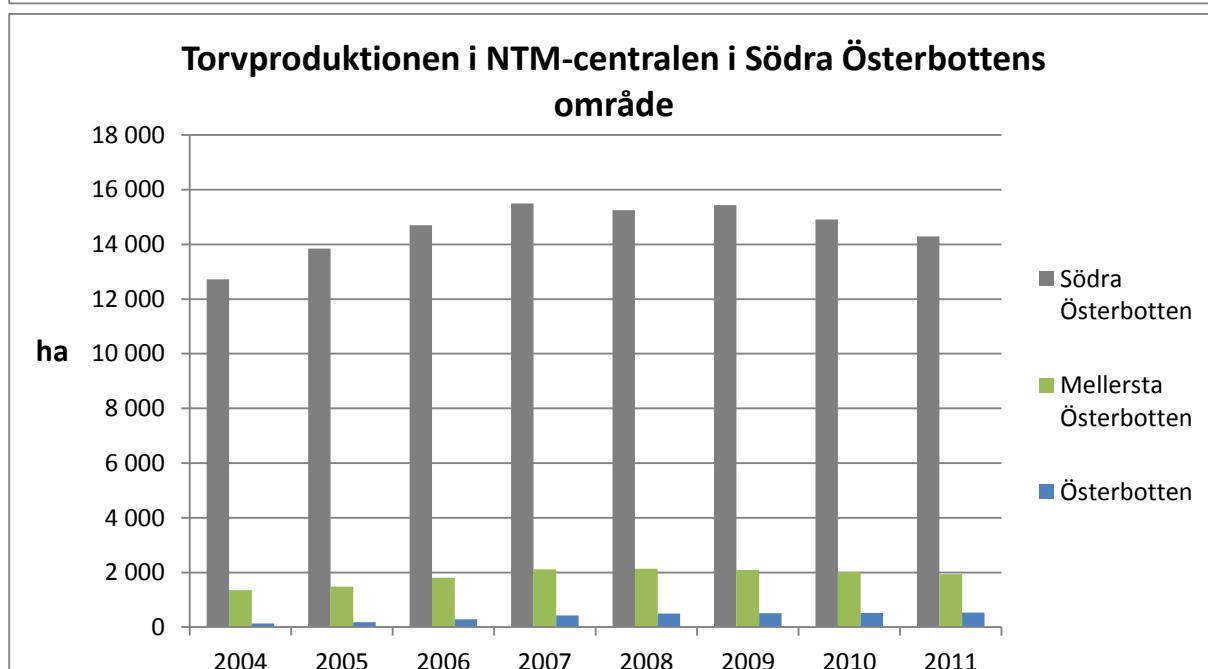
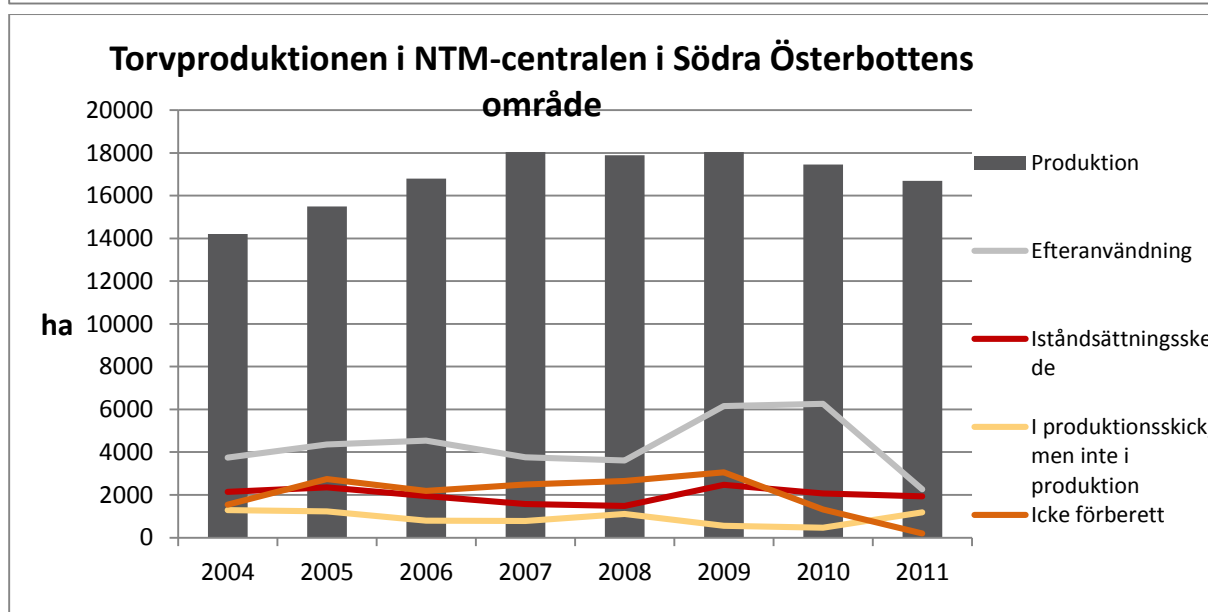
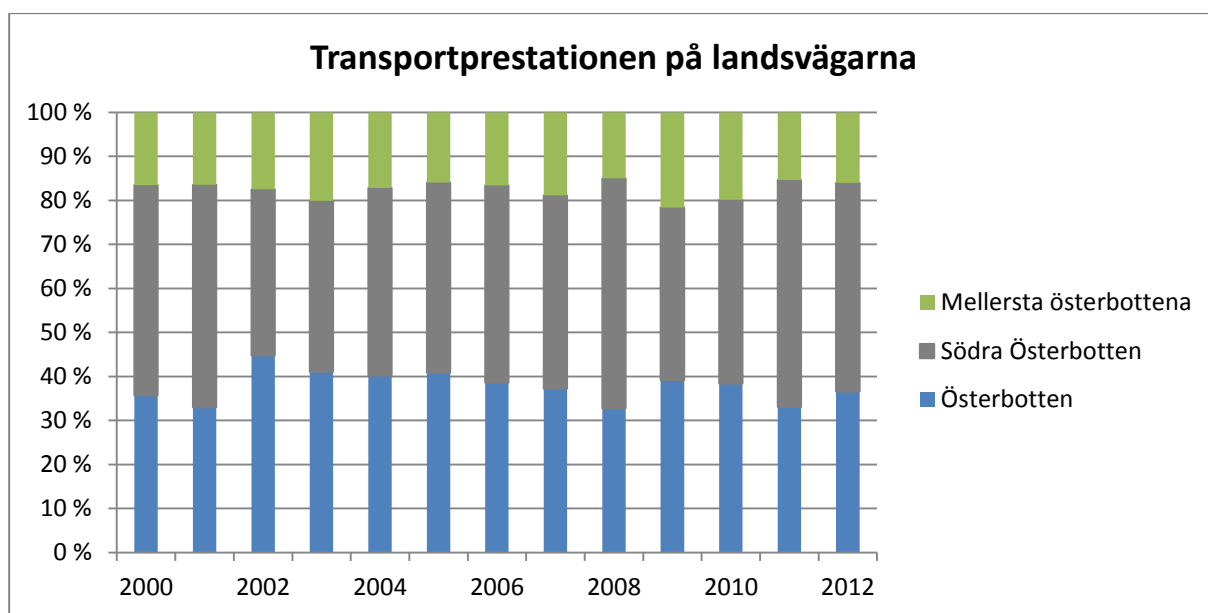
Mängden transporterat gods i Södra Österbotten

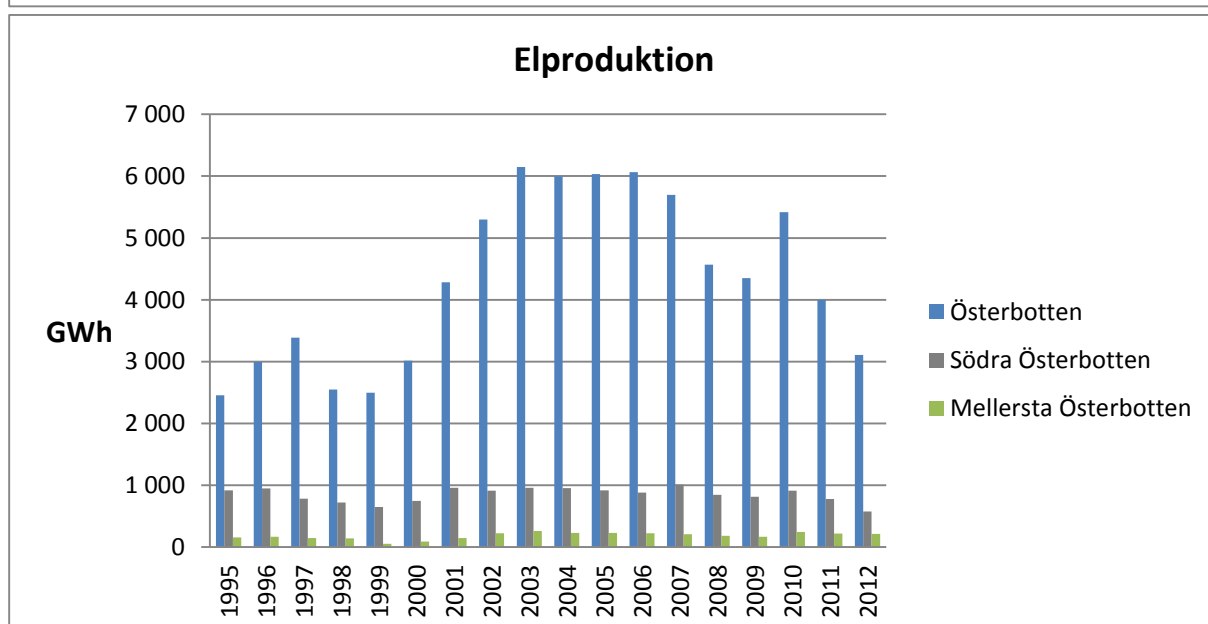
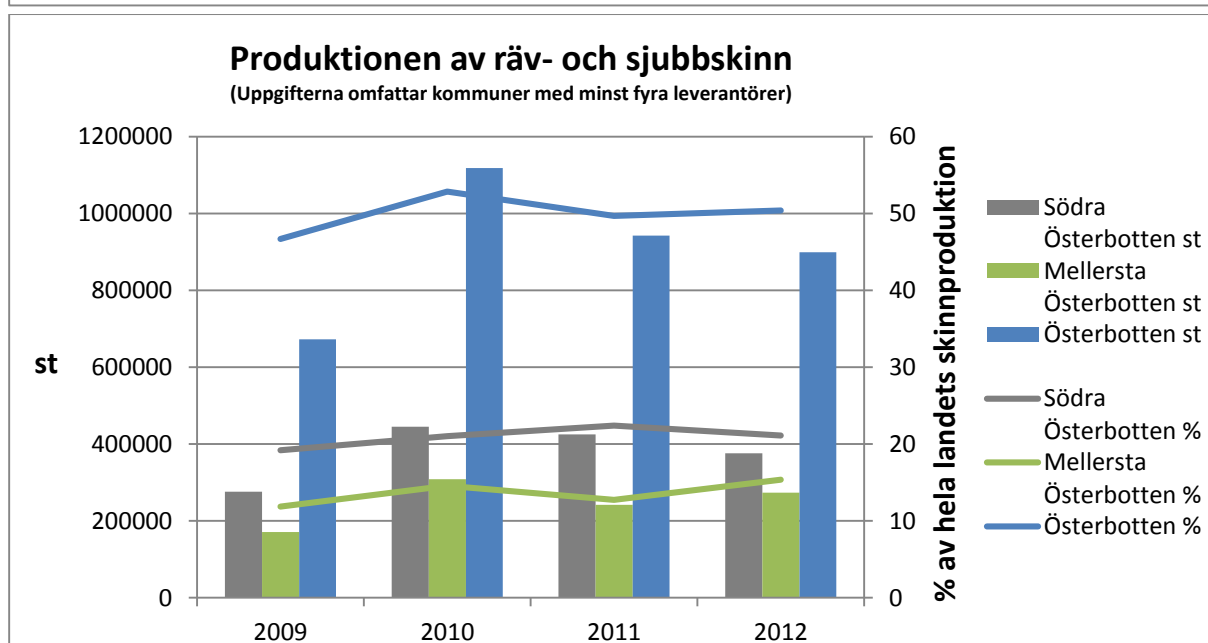
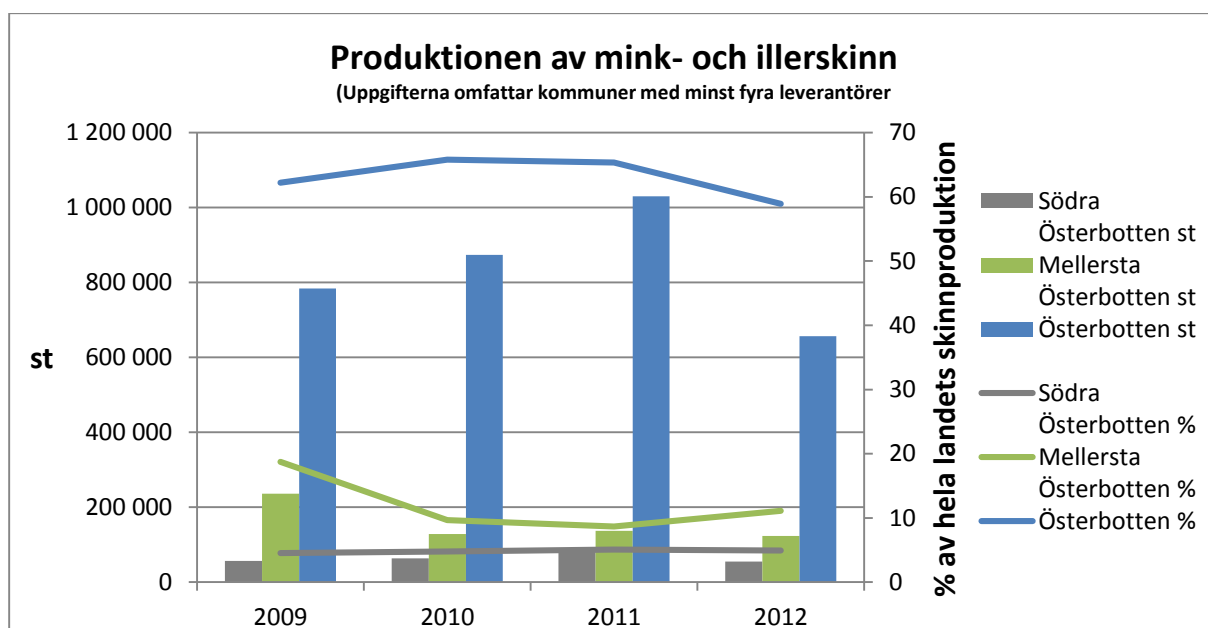

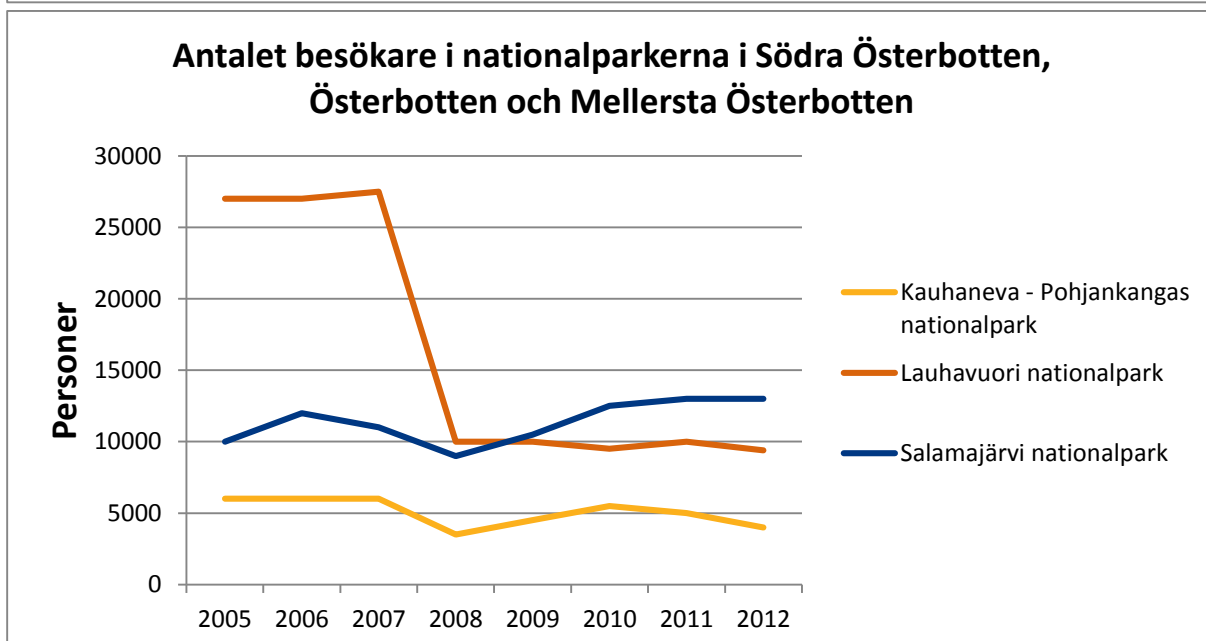
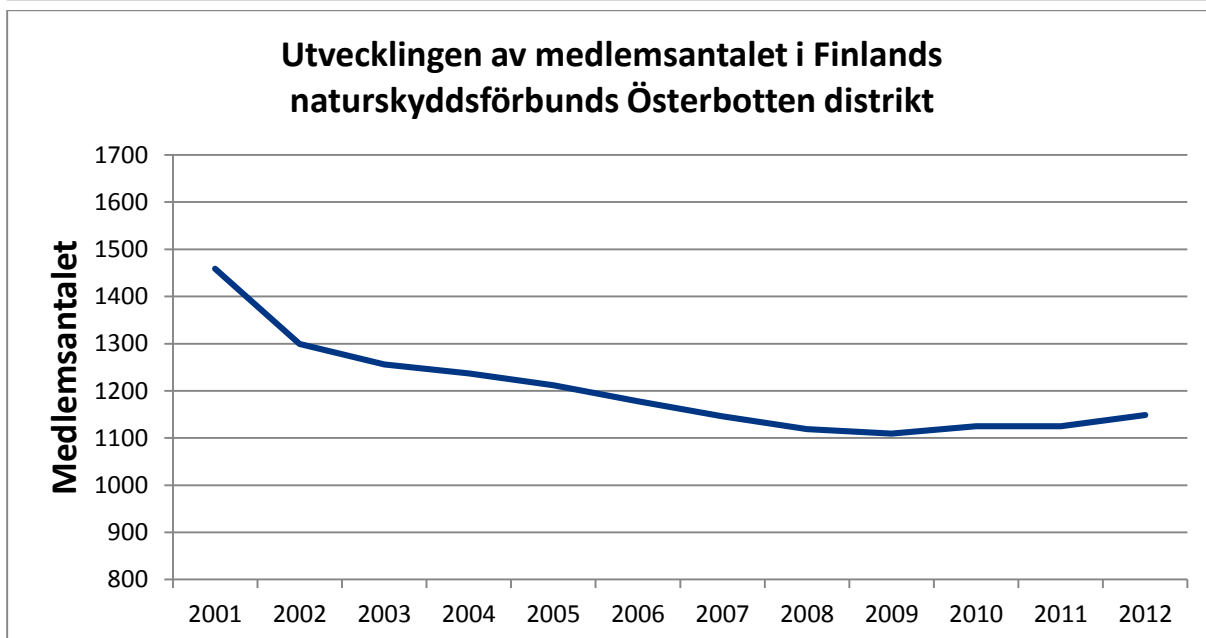
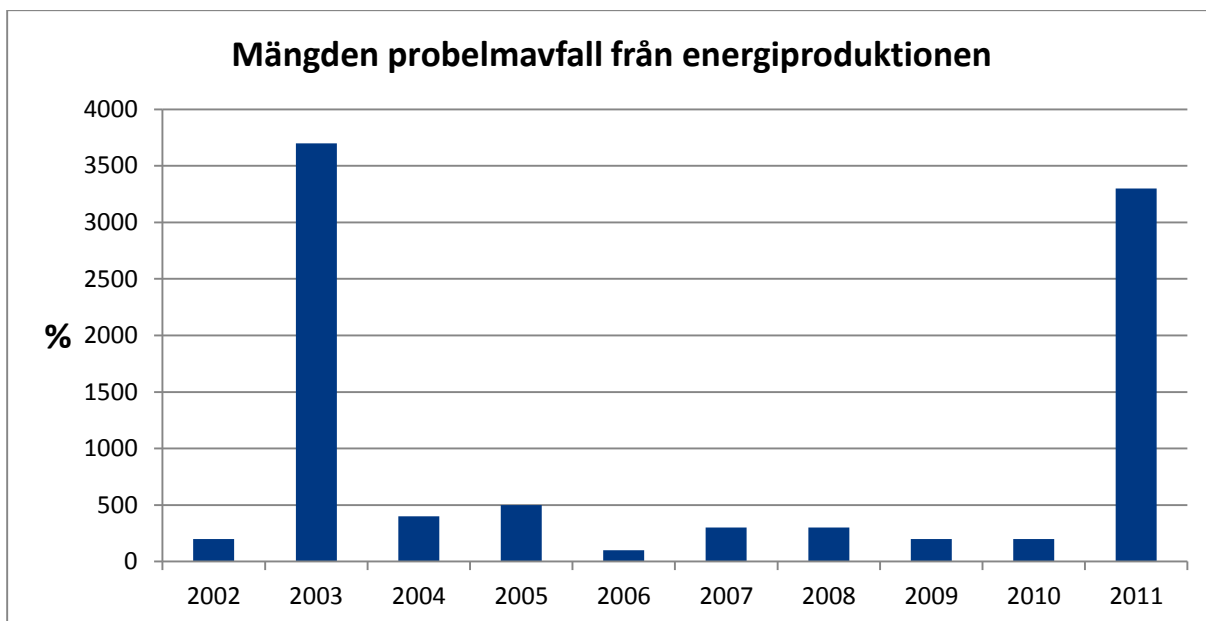
Mängden transporterat gods i Mellersta Österbotten

Julkaisusarjan nimi ja numero Raportteja 53/2015					
Vastuualue Ympäristö ja luonnonvarat					
Tekijät Hannele Ilvessalo-Lax		Julkaisuaika Kesäkuu 2015			
		Kustantaja Julkaisija Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus			
		Hankkeen rahoittaja toimeksiantaja Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus			
Julkaisun nimi Miljöstrategi för Södra Österbotten, Mellersta Österbotten och Österbotten 2014 – 2020 – Mot en europeisk föregångsregion för hållbar utveckling Del 2: Analys av förändringar i verksamhetsmiljön och om EU:s och nationella utgångspunkter samt regionens särdrag					
Tiivistelmä Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan yhteinen ympäristöstrategia kaudelle 2014 – 2020 on laadittu laajana alueellisena yhteistyönä. Aiemman kauden ympäristöstrategia on päivitetty vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Strategia-kausi noudattaa EU-ohjelmakausia. Ympäristöstrategia on Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ELY-keskusten sekä Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan liittojen yhteinen linjaus alueen ympäristön parhaaksi ja kestävä kehityksen toteutumiseksi alueella. Visiona on kehittyminen eurooppalaiseksi kestävä kehityksen esimerkkialueeksi ja alueelliseksi edellä kävijäksi vuoteen 2030 mennessä. Vision toteutumisessa painotetaan viittä eri teemaa. Nämä ovat vesien hyvän tilan saavuttaminen ja tulvariskien hallinta, asutun ympäristön elinvoiman turvaaminen, vähähiilisyys ja ilmastomuutoksen torjunta, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen sekä ympäristötietoisuuden edistäminen. Indikaattorit muodostavat vision sekä päätavoitteiden toteutumisen seurannan ytimen. Ne on jaettu sekä avainindikaattoreihin että muihin seurantaindikaattoreihin. Ympäristöstrategian koordinaatiovastuu on ollut Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksella.					
Asiasanat (YSA:n mukaan) Etelä-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa, Pohjanmaa, strategia, ympäristö, ympäristöstrategia, kestävä kehitys, tulvariskit, ympäristötietoisuus, luonnon monimuotoisuus, ilmastomuutos					
ISBN (painettu)		ISBN (PDF) 978-952-314-277-0		ISSN-L 2242-2846	
				ISSN (painettu)	
				ISSN (verkkopainettu) 2242-2854	
www www.doria.fi/ely-keskus		URN URN:ISBN:978-952-314-277-0		Kieli Ruotsi	
				Sivumäärä 46	
Kustannuspaikka ja aika Seinäjoki 2015					

Publikationens serie och nummer Rapporter 53/2015					
Ansvarsområde Miljö och naturresurser					
Författare Hannele Ilvessalo-Lax (red.)		Publiceringsdatum Juni 2015			
		Utgivare Förläggare Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten			
		Projektets finansiär uppdragsgivare Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten			
Publikationens titel Miljöstrategi för Södra Österbotten, Mellersta Österbotten och Österbotten 2014 – 2020 – Mot en europeisk föregångsregion för hållbar utveckling, Del 2					
Sammandrag <p>Den gemensamma miljöstrategin för Södra Österbotten, Mellersta Österbotten och Österbotten under perioden 2014 – 2020 har utarbetats i omfattande regionalt samarbete. Miljöstrategin för föregående period har uppdaterats för att den ska motsvara den förändrade verksamhetsmiljön. Strategiperioden följer EU-programperioden. Miljöstrategin är NTM-centralerna i Södra Österbottens och Österbottens samt Södra Österbottens förbunds, Mellersta Österbottens förbunds och Österbottens förbunds gemensamma riktlinje för miljöns bästa och hållbar utveckling i regionen. Den gemensamma regionala visionen är att området ska utvecklas till en europeisk föregångsregion för hållbar utveckling och en regional föregångare fram till år 2030. För att verkställa visionen poängteras fem olika teman som är bättre vattenstatus och hantering av översvämningsrisker, trygghet av den bebyggda miljöns livskraft, utsläppssnålhet, bekämpning av klimatförändringen, trygghet av mångfalden samt främjande av miljömedvetenhet. Dessa teman har delats in i nyckelindikatorer och andra uppföljningsindikatorer. NTM-centralen i Södra Österbotten har haft ansvaret för att koordinera utarbetningen av miljöstrategin.</p>					
Nyckelord (enligt Allärs) miljöstrategi, Södra Österbotten					
ISBN (tryckt)	ISBN (PDF)	ISSN-L	ISSN (tryckt)	ISSN (webbpublikation)	
	978-952-314-277-0	2242-2846		2242-2854	
WWW www.doria.fi/ely-keskus		URN URN:ISBN:978-952-314-277-0		Språk svenska	Sidantal 46
Förläggningsort och datum Seinäjäki 2015					

Den gemensamma miljöstrategin för Södra Österbotten, Mellersta Österbotten och Österbotten under perioden 2014–2020 har utarbetats i omfattande regionalt samarbete. Miljöstrategin för föregående period har uppdaterats för att den ska motsvara den förändrade verksamhetsmiljön. Strategiperioden följer EU-programperioden. Miljöstrategin är NTM-centralerna i Södra Österbottens och Österbottens samt Södra Österbottens förbunds, Mellersta Österbottens förbunds och Österbottens förbunds gemensamma riktlinje för miljöns bästa och hållbar utveckling i regionen. Den gemensamma regionala visionen är att området ska utvecklas till en europeisk föregångsregion för hållbar utveckling och en regional föregångare fram till år 2030. För att verkställa visionen poängteras fem olika teman som är bättre vattenstatus och hantering av översvämningsrisker, trygghet av den bebyggda miljöns livskraft, utsläppssnålhet, bekämpning av klimatförändringen, trygghet av mångfalden samt främjande av miljömedvetenhet. Dessa teman har delats in i nyckelindikatorer och andra uppföljningsindikatorer. NTM centralen i Södra Österbotten har haft ansvaret för att koordinera utarbetningen av miljöstrategin.

RAPPORTER 53 | 2015

MILJÖSTRATEGI FÖR SÖDRA ÖSTERBOTTEN, MELLERSTA ÖSTERBOTTEN OCH ÖSTERBOTTEN 2014–2020

– MOT EN EUROPEISK FÖREGÅNGSREGION FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

DEL 2: ANALYS AV FÖRÄNDRINGAR I VERKSAMHETSMILJÖN OCH OM EU:S OCH NATIONELLA UTGÅNGSPUNKTER SAMT REGIONENS SÄRDRAG

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten

ISBN 978-952-257-277-0 (PDF)

ISSN-L 2242-2846

ISSN 2242-2854 (webbpublikation)

URN:ISBN:978-952-257-277-0

www.doria.fi/ely-keskus

ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO
REGIONAL COUNCIL OF SOUTH OSTROBOTHNIA

KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto